

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 267. SZÁM.

Debrecen, 1937 november 25 csütörtök

ÁRA 12 FILLÉR.

Mennyit vesztek fizetésben a városi tisztviselők

1931. év óta a városi tisztviselők illetményeinek 29-33 százalékat veszítették — 5-600 ezer pengőre rugott az összilletmények csökkentése évenként

Az állami közalkalmazottak illetményeit a legutóbbi pénzügyminiszteri rendelet szerint tudvalevően átlagban öt százalékkal emelték olyanformán, hogy egyrendbeli fizetésesökkenetés hatályát megszüntették. A rendelet felhatalmazza az önkormányzatokat, tehát a városokat is arra, hogy hasonló rendelkezéseket tegyenek saját hatáskörükben.

Nem lehet kétség aziránt, hogy Debrecen törvényhatósága is megadja tisztviselőinek és alkalmazottainak, valamint nyugdíjasainak azt az illetményemlést, amit az államiak kaptak.

Úgy áll a helyzet, hogy a városi tisztviselőket még nagyobb mérvben sújtotta az 1931. év óta többször bekövetkezett illetményesökkenetés, miután az úgynevezett városi pótlékokat hatvan százalékkal csökkentették. Erre nézve közöljük az alábbi adatokat:

1931 szeptember 1. előtt a XI. fizetési osztály legalacsonyabb fokozatába tartozó tisztviselő kapott 144 pengő törzsfizetést és 56 pengő pótlilletményt, összesen tehát 200 pengőt.

Négy alkalommal csökkentették a törzsfizetést, összesen 17 százalékkal és három ízben a pótlilletményt összesen 60 százalékkal, úgyhogy a tisztviselő ma kap 141,90 pengőt a 200 helyett, tehát elvesztett 58,90 pengőt. Ez 29 százalékos fizetésesökkenetés.

A IX. fizetési osztály I. fokozatába tartozó tisztviselő törzsfizetése 230 pengő volt, a városi pótléka 80 P, összesen 310 pengő. A törzsfizetést 19 százalékkal, a pótlékokat 60 százalékkal csökkentették, ma kap 186+32=218 pengőt 310 helyett, tehát 92 pengővel csökkentés.

A tanácsnokok közül a legmagasabb fizetésű 555 pengőt kapott, városi pótléka 180 P volt, összesen 735 P. Csökkentették a törzsfizetést 133,50 P-vel = 24 százalékkal, a városi pótlékat 60 százalékkal, tehát 108 pengővel, összesen 241,50 pengővel. Ez több mint 33 százalékos.

A családi pótlék régen 13,60 P volt, ezt a feleség után 6 P-re, a gyermekek után 12 P-re csökkentették. Csak most legújabbán emelték fel a családi pótlékokat a harmadik gyerektől feljebb 18 pengőre és pedig 1937 május 1-től.

1930-ban az összes tisztviselői stb. illetmény 1.763.000 P volt, 1937-ben az összes tisztviselői stb. illetmény 1.245.000 P volt a városnál. A tisztviselők illetményét te-

hát évenként cca 5-600.000 pengővel csökkentették.

Fizesse vissza a város a nyugdíjilletéket többletet

Debrecen város házipénztára jelentős összeget «öriz» azokból a nyugdíjilletéktöbblet befizetésekből, amelyekről már egyszer a törvényhatósági bizottság közgyűlése kimondta, hogy a város mint erkölcsi testület nem tarthatja meg a tisztviselők pénzét, amelyet annakidején jogtalanul beszédtek töl-

lük. Egy részét ennek a pénznek már vissza is fizették, de még mindig szép összeg maradt bent.

Most már módjában lesz a városnak, hogy visszatérítse a tisztviselők pénzét, lesznek bizonyos irányból többletbevételek, ott van például a faáremelésből eredő szép összeg. Jóakarattal egyébként is megtalálnák a fedezetet, különösen ilyen pénz visszafizetésére, amelyről maga a közgyűlés kimondta, hogy erkölestelen dolog volna, ha megtartanák.

Karácsonyi segélyt

Erosen aktuális az a kívánság, hogy a város adjon karácsonyi segélyt tisztviselőinek és alkalmazottainak. A pénzügyminiszter rendelete nem zárja el a lehetőséget a karácsonyi segélyek megállapítása elől. Legtöbb város a lehetőséghez képest megadja a se-

gélyt. Eppen tegnap érkezett ilyen hír Szegedről. Debrecen nem zárkozhatik el a kívánság elől már csak azért sem, mert tudunkkal most nem okozna olyan nagy fejtörést a fedezet előteremtése, hiszen csak az előbb említett faáremelés révén is jelentékeny bevételi többletbe jutott. Mint már sokszor kifejtettük, nemcsak a tisztviselők, hanem az iparnak és kereskedelemnek is érdeke, hogy a karácsonyi forgalom emelkedjék, ami feltétlen bekövetkezik, ha a karácsonyi segélyt megadják.

A város az utóbbi időben elég mostoha volt tisztviselőivel szemben, éveken át elmaradt a karácsonyi segély, most, mikor a drágaság különösen indokoltá teszi, adja meg azt a szokásos összeget tisztviselőinek és alkalmazottainak, sőt nyugdíjasainak is!

Az angol miniszterelnök kijelentései Halifax és Hitler megbeszéléseiről

„Semmiféle kötelezettségvállalás nem történt!”

London, nov. 24. Az alsóházban Thurkle képviselő kérdezte a miniszterelnököt, nyilatkozik-e azokról a megbeszélésekről, amelyeket lord Halifax Hitler kancellárral és a német kormány képviselőivel folytatott?

Chamberlain miniszterelnök: Mint sir Simon kincstári kancellár már november 12-én közölte a Házal, lord Halifax látogatása teljesen magánjellegű és nem hivatalos volt. Intézkedések történtek azonban, hogy lord Halifax találkozzék Hitler kancellárral, ami november 19-én meg is történt. Ezen a találkozón Neurath báró külügyminiszter is jelen volt. Lord Halifaxnak alkalma volt, ezenkívül Göring tábornok porosz miniszterelnökkel, Göbbels doktornal és Németország több vezető személyiségeivel találkozni. Ezek a megbeszélések bizalmas természetűek voltak.

Az interpellációk további során Mander képviselő kérdezte a miniszterelnököt, vajjon biztosítékot nyújthat-e arról, hogy a lapoknak az az állítása, amely szerint a kormány szabadkezett akar adni Németországnak Ausztriában s Csehországban annak ellenében azután Németország gyarmati követeléseit hat évig szünetelnie. Igaz-e?

A speaker itt közbeszólt. Mander: A házszabályok alapján nagyfontosságú kérdést akarok feltenni, miben megakadályoznak. Kérem speaker urat, legyen olyan kegyes, vegye fontolóra, vajjon nem adhatna-e a miniszter-

nök ur erre a kérdésre választ?

Speaker: Ilyen kérdést semmi esetre sem engedhetnék meg. Ez a kérdés egyáltalán nem jelent meg az ügyrendi iratokban.

Herderson képviselő: Vajjon tényleg történt-e kötelezettségvállalások s vajjon a francia kormányt állandóan tájékoztatták-e arról, ami történt?

Chamberlain: Semmiféle kötelezettségvállalás nem történt. A francia kormányt természetesen tájékoztattuk a megbeszélések eredményéről.

Attlee őrnagy: Feltételezem, hogy a kormány semmiféle kötelezettséget nem fog vállalni anélkül, hogy a Háznak ne legyen alkalma

megvitatni.

Chamberlain: Nagyon természetesen.

Mander bejelentette, hogy a kérdésre adott válasszal nincs megelégedve és a legközelebbi alkalommal újból felteszi.

Rathbone képviselő kérdezte a miniszterelnököt, kívánatosnak tartja-e a kormány, hogy barátságos miniszterlátogatás-észerében állapodjék meg Prágával és Moszkvával?

Chamberlain: Nem. Eden külügyminiszternek legutóbb alkalma volt Genfben Litvinov szovjet-orosz megbízottal és a cseh külpolitika vezetőjével is megbeszéléseket folytatni.

Francia hírforrás a német álláspontról

Páris, nov. 24. A Havas Iroda az alábbi londoni jelentést közli amelykért a felelősség a francia hírfügynökséget terheli:

Angol politikai körök véleménye alapján a következőkben foglalható össze lord Halifaxnak a német vezető személyiségekkel és különösen Hitler kancellárral folytatott megbeszéléseinek eredménye:

1. A német birodalom továbbra is az egyes államok egymással külön-külön folytatott tárgyalásainak eredményeként létrejövő kétoldali egyezmények híve marad.

2. Németország nem tanúsít rendszeresen ellenséges magatartást Genf irányában, esetleg nem utasítaná vissza és a jövőben hajlandó lenne megfontolni a Népszö-

vetségbe való visszatérését, ha azt újjászerveznék. Így különösen azt kívánja, hogy a népszövetségi alapokmányt válasszák el a békeszerződésektől.

3. A német birodalomnak nincsenek területi igényei Középeurópában.

4. Németország Csehországgal jó szomszédi viszonyt óhajt.

5. A német birodalom visszaköveteli gyarmatait. Egyelőre azzal is megelégednek, ha a hatalmak elismernék gyarmatbirtoklási jogát. Ezután következne a gyarmati területek újabb elosztása, még pedig úgy, hogy egyes gyarmatokat Németország teljes felségjoga alá helyeznének, másokban pedig csak politikai, vagy egyszerűen

— Aranyérnél és bédugulásnál, valamint az ezekkel járó deréktájás, s mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. — Kérdezze meg orvosát.

gazdasági befolyást biztosítani számára.

Más nemzetközi problémákat a megbeszélések során csak általa-

nos formában érintettek.

Aggodalom Párisban

Páris, nov. 24. Lord Halifax berlini megbeszéléseiről érkezett részletes jelentések nagy aggodalmat keltettek Párisban. A sajtó Németország nagy diplomáciai offenzívájáról ír. Az esti lapok azt hangoztatják, hogy Franciaország semmiesetre sem követhet el árlást kis szövetségesei iránt s nem járulhat hozzá a német tervekhez.

Darányi és Kánya harmadik napja Berlinben

Hitler csütörtökön fogadja a magyar államférfiakat.

Berlin, november 24. Darányi miniszterelnök és Kánya külügyminiszter a szerda délelőttöt a német főváros nevezetességeinek megtekintésével töltötte. A délután folyamán Darányi miniszterelnök megkoszorúta a berlini Collegium Hungaricum hősi halált halt diákjainak emléktábláját, majd résztvett a Frigyes Vilmos egyetem magyar intézetének húszéves fennállása alkalmából rendezett ünnepi ülésen.

Az egyetem előtt egy rohamos tagos díszszakasz vonult fel. Darányi Rust német kultuszminiszter kísérte az ünnepélyre. Az ünnepségen Darányi miniszterelnök beszédet mondott. Megemlékezett a magyar intézet működéséről, külön megemlékezett nagy elődjéről, Tisza Istvánról, aki szintén ezen az egyetemen tanult, akinek magyarsága az idegen kultúra felvételével nemhogy csökkent, hanem még jobban kikristályosodott. Tisza később gyakorlatilag is megmutatta, hogy őszinte barátja és hű szövetségese maradt Németországnak, de egyúttal minden erejét hazája javára fordította.

Rust miniszter az intézet fontosságáról beszélt, azután a magyar

vendégek megtekintették az intézetet.

Csütörtökön, a berlini látogatás hivatalos részének utolsó napján, a magyar miniszterek délután öt órakor sajtófogadást rendeznek, majd este félkilenckor Hitler kancellár fogadja őket.

A folyamatban lévő gazdasági megbeszélésekről elterjedt hírek szerint elsősorban a magyar sertés és a magyar gabonaméliek németországi exportjának lebonyolításáról, így többek között az exportárak megállapításáról tárgyalnak.

Darányi Kálmán miniszterelnök és felesége, valamint Kánya Kálmán külügyminiszter szerda este a tiszteletükre rendezett díszelőadáson az állami operában voltak. Műsoron Strauss Richard operája: „Ariadne Naxos szigetén” szerepelt a legkiválóbb német énekesekkel.

Előadás után, amelyen a magyar vendégeken és a magyar szövetség tagjain kívül a német politikai, társadalmi és katonai körök sok előkelő tagja jelent meg, Neurath báró német külügyminiszter az opera termeiben vacsorát adott a vendégek tiszteletére.

Az ipari decentralizáció kérdésével foglalkozott az Iparügyi Tanács

Bornemisza miniszter: Az ország keleti vidékeinek mostoha helyzetén segíteni kell.

Budapest, november 24. Az Országos Iparügyi Tanács elnöki tanácsa Bornemisza Géza iparügyi miniszter elnöklete alatt november 23-án ülést tartott, amelyen foglalkozott az ipari decentralizáció kérdésével.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter elnöki megnyitójában megvilágította az ipari decentralizáció kérdését gazdasági, szociális és nemzetvédelmi szempontokból. Rámutatott különösen azokra az okokra, amelyek miatt a decentralizáció eddig nem fejlődött ki eléggé és megjelölte azokat a lehetőségeket, illetőleg eszközöket, amelyeknek alkalmazásával e téren a jövő helyzet megjavulását várhatjuk. Különösen kiemelte azt, hogy a decentralizáció gondolatának legégetőbb és legfontosabb kérdése: hogyan lehetne az ország keleti vidékeinek különösen mostoha helyzetén segíteni. A kormányzat etekintetben nincs még végleges állásfoglalása, hanem éppen azért hozta ezt a témát az Országos Iparügyi Tanács elé, hogy állásfoglalásai megfelelő birtokában intézkedhessék.

A vitában résztvett Bud János, Chorin Ferenc, Kenéz Béla, Laky Dezső, Biró Pál, Szinnyey Merse Jenő, Haidacker Ernő és Kovács Alajos.

A felszólalók hangoztatták, hogy

a decentralizációt úgy kell keresztülvinni, hogy az lehetőleg ne érintse a meglévő vállalatok érdekeit. Egyesek vitatták azt, hogy a vidék ipari hitelezés szempontjából nincs rosszabb helyzetben, mint a főváros ipara. Különösen sokat használna az állami kedvezmények akciójának egyszerűsítése, mert ezáltal sok vállalkozás, különösen azok, amelyek iránt az idegen tőke érdeklődik, könnyebben tudna megvalósulni, mint ahogy eddig megvalósulhatott.

A felszólalások után az elnöklő iparügyi miniszter kijelentette, hogy most már rövidesen konkrét javaslatokat fog előkészíteni s azoknak keretében fogja a kormányzat végleges elhatározását meghozni.

Vígyszínház

A legizgalmasabb szerelmi regény!

CHARLES BOYER

JEAN ARTHUR

felejthetetlen világhírnépe:

Éjszaka kezdődött

Londonban bejelentették, hogy a debreceni egyetemen angol tanszék létesül

London, november 24. Az újonnan átszervezett angol-magyar társaság, amelynek elnökévé továbbra is a magyar barátságáról ismert kitűnő angol főurat, lord Londonderryt, alelnökévé pedig Masierievics Szilárd londoni magyar követet és Sir Geoffrey Knoxot, a budapesti angol követet választották meg, szerdán estebédet rendezett, amelyen sok előkelőség, köztük a brit kereskedelmi miniszter is megjelent s felszólalása alkalmával nagyfontosságú kijelentést tett. Bejelentette, hogy a British Council, az angol külügyi társaság a magyar közoktatásiügyi kormányval egyetértve, Debreczenben az ottani gróf Tisza István tudományegyetemen angol tanszék létesítését határozta el.

A magyar és angol részről egyaránt régóta óhajtott második magyarországi angol tanszék felállí-

tását az egybegyűlt előkelő közönség őszinte örömmel üdvözölte. A tanszék betöltése egy kiváló szakemberrel a közeljövőben történik meg, aki előadásait a jövő tanévben már meg is fogja kezdeni.

A brit birodalom eme baráti megnyilatkozása újabb tanujele a két ország között az újabb időben ismét szorosabbá váló kulturális kapcsolatoknak, amelyeknek egyik újabb eredménye a londoni egyetemen intézményesített magyar lektorátus felállítása volt. Ez a lektorátus, amelyet a magyar kultuskormány a továbbiakban magyar intézetté szándékszik kifejleszteni, dr. Szenczy Miklós tanár vezetésével a folyó tanévben már meg is kezdte működését és a magyar nyelv és irodalom és általában a magyar kultúra iránt máris élénk érdeklődést keltett.

Balla Zoltán és társait előzetes letartóztatásba helyezte a vizsgálóbíró

Mint ismeretes, Balla Zoltán, özv. Balla Zsigmondné fia bünszövetkezetet szervezett és több fiatalok társával sorozatos betöréseket követett el. A nyomozás során kiderült, hogy eddig 12 betörést követtek el a banda tagjai, fegyvereket zsákmányoltak és még további terveket is szőttek újabb betörésekre.

Szerdán délután kezdte meg a

bünszövetkezet tagjainak kihallgatását Zsögöd Jenő vizsgálóbíró. Kihallgatásuk után a vizsgálóbíró kihirdette Balla Zoltán előtt az előzetes letartóztatásról szóló végzést. Társait sem engedték szabadlábra, hanem azokat is őrizetbe vették.

Balla Zoltán meglehetősen egykedvűen fogadta a döntést és kijelentette, hogy neki:

— Már úgy is mindegy.

Halálos baleset Dévaványán „digózás” közben

Egy halott — négy sebesült.

Dévaványán most folynak a talajjavítási munkálatok. Ugynevezett digózással igyekeznek feljavítani a szikes talajt. Ez az eljárás abból áll, hogy hatalmas gödröket ásunk és ezekben helyezik el a műtrágyát. Tegnap éppen egy ilyen öt méter mély gödörben dolgozott öt munkás, amikor a föld beomlott és a munkásokat maga alá temette.

A föld alól kétségbeesett jankiáltások és nyöszörgések hallatszóttak. A közelben dolgozó munkások segítségükre siettek és kiásták az

eltemetett öt munkást, akik közül az egyik azonban, Vas Ignác már holtan került a napvilágra. A többiek eszméletlenül kerültek elő, valamennyien súlyos sérüléseket szenvedtek. A földbeomlás következtében megsebesült munkásokat kórházba szállították és az orvosok remélik, hogy hosszabb ápolással meg lehet őket menteni az életnek. A hatóságok megindították a nyomozást, hogy a halálos szerencsétlenségért terhel-e valakit felelősség.

Magyarokkal lizelleik meg a románok a határ megerősítésének költségeit

A Nagyváradon megjelenő »Szabadság» című napilap tegnapi számában »Meghívás a határerődítményekhez való hozzájárulásra» cím alatt névsort közöl. A névsorban nagyrészt magyarok vannak, akiknek meg kellett jelenniük a prefektúra nagytermében, hogy »áldozatkész» adományaikkal elősegítsék a román-magyar határon épülő erődítmések költségeit.

A trianoni magyar-román határon néhány hónap óta a legnagyobb titokban építkezések folynak. Románia a Magyarország felé eső határait a francia Maginot-vonal mintájára szándékszik megerősíteni. A román Maginot-vonal Nagyvárad közelében, Biharpüspökin túl kezdődik és Bors közötti határerődítmények felépítését célozzák.

A román Maginot-vonal a legna-

gyobb titokban épül. A határerődítményekhez szükséges építési anyagokat, a cementet és homokot váltott fuvarosokkal szállítják a helyszínre. A vállalkozók szekerrel csak egy bizonyos vonalig szállíthatják az anyagokat. Ott lerakódnak és a helyszínre, azaz az erődítményekhez csak a száz százaléki megbízható emberek szállítják az anyagot.

E hivatalos felhívás szerint tehát a román Maginot-vonalat a magyar lakosság »áldozatkész» géből építik a magyar határra.

— Érdekes ítélet. Carlyle Campbell sanfranciscói lakos verekezés közben eltépte egy rendőr kabátját. A bíróság arra ítélte, hogy három hónapra ítéljék kalaplevébe, mely meghajlással köszöntsen minden rendőrt, kivel az úccán találkozik.

Drámai jelenetek a Torday-ügy főtárgyalásán

A budapesti törvényszék megkezdte a földművelésügyi minisztériumban történt visszaélések büntető-ügyének tárgyalását.

Budapest, november 14. A budapesti büntető törvényszék Horváth Ferenc elnökle mellett tegnap kezdte meg Torday László földművelésügyi gazdasági tanácsos büntető-ügyének főtárgyalását. A vádlottat a Markó uccai fogházból vezették elő a tárgyalóterembe. A hallgatóság soraiban sok minisztériumi tisztviselő is helyet foglalt. Előreláthatólag a tárgyalás több napig fog tartani.

Mint ismeretes, Torday László, a földművelésügyi minisztérium gazdasági szakoktatási osztályának előadója, éveken keresztül súlyos hivatali visszaéléseket, sikkasztásokat követett el.

Debrecenben született

Torday remegő hangon mondta be személyi adatait: 1883-ban Debrecenben született, gazdasági tanácsosi ranggal felruházott gazdasági tanár, aki a földművelésügyi minisztériumban teljesített szolgálatot. Felesége és egy nyolcéves gyermeke van. Havi jövedelme körülbelül 500 pengőre rugott.

A vádirat szerint 147.600 pengő a hiány

A vád szerint az ügyészség folytatatosan elkövetett hivatali sikkasztás, kétrendbeli csalás és hitelrontás vétségével vádolja. Mint a földművelésügyi minisztérium egyik költségvetési előadója, Torday László, 1927-től 1933 júniusáig 147.500 pengőt sikkasztott el, mely a gazdasági szakoktatás céljaira volt előirányozva. A hivatali sikkasztást oly módon követte el, hogy egy nem létező „Mezőgazdasági Szakiskola Tanfelügyelősége” címére, a saját hivatali szobájába utaltatta a minisztériumból általa kiutalt összegeket. A kiutalt pénzeszegeket a posta a Torday kezéhez kézbesítette és az ily módon megszerzett pénzeket a saját céljaira fordította.

Az első visszaélést 1927 december 1-én követte el, amikor 2000 pengőt sikkasztott el a fentebb említett módon. Ettől kezdve úgyszólván nem volt olyan hónap, hogy Torday párezer pengőt jogtalanul el ne tulajdonított volna. Hogy elkerülje a sikkasztások felfedezésének veszélyét, a kiutalásról szóló jegyzékeket és hivatalos iratokat

megsemmisítette. 1933 és 1936 között 10.200 pengőt sikkasztott el, azaz egy gazdasági könyvnek a minisztériumba befolyt árát, majd különböző fondorlatokkal rávette Aigner Gusztáv kecskeméti és Imre Sándor kaposvári gazdasági szakiskolai igazgatókat, hogy az előbbi 400, az utóbbi 3000 pengőt küldjön a földművelésügyi minisztérium számára, de a saját címére. Debreceni ingatlanának eladásával pedig hitelsértést követett el.

Felfüggesztik az orvosszakértőket

Mikor a panama kipattant, Minich Károly és Németh Ödön törvényszéki orvosszakértők, mint magánorvosok, megvizsgálták Tordayt és olyan bizonyítványt adtak ki, amely szerint a gazdasági tanácsos nem rendelkezik szabad elhatározási képességekkel, idült alkoholiszmusban szenved és büntetőjogilag felelősségre nem vonható.

A visszaélések kipattanása után Minich nyilatkozatot tett közlé, amelyben hangoztatta, hogy őt megterhesztették és kijelentette, hogy Torday büntetőjogilag igenis

ZSEBIRÓNOK óriási választékban és feltűnő olcsó árban a „MÉLIUSZ” könyvkereskedésben.

felelősségre vonható. A büntető törvényszék fegyelmi tanácsa erre mindkét orvosszakértőt azonnal felfüggesztette állásától. Torday elmeállapotát ezután Bakody Aurél egyetemi tanár és Zsákó István, a hipótmezei elmeorvosintézet igazgatója vizsgálták meg és megállapították, hogy Torday beszámíthatósága korlátozott, akaratelhatározási képessége csökkent, de büntetőjogilag felelősségre vonható.

„Bűnös vagyok”

A vádirat felolvasása után az elnök kérdésére Torday kijelentette:

— Bűnös vagyok... a hitelsértés kivételével.

Ezután alig hallható hangon elmondta, hogy 1908-ban lépett álla-

mi szolgálatba, mint gazdasági gyakornok, legutóbb pedig gazdasági tanácsosi címmel felruházva előadónak volt beosztva a földművelésügyi minisztériumba. Munkaköre a szakoktatási ügyosztály költségvetésének elkészítése és az előadói tisztség ellátása volt. Az ügyosztályhoz tartozó összes intézmények pénzügyi dolgait ő intézte. Kiadmányozási joga volt, saját fogalmazványát saját aláírásával kiadhatta. Utalványozási jog azonban nem illette meg. Utalványozási joga csak a főosztályvezetőnek, vagy az államtitkárnak volt.

— Az utalványtervezetet a számvétségnek kellett volna elkészíteni, úgy? — kérdezte az elnök.

— Igen, de mégis én készítettem el.

— Nem kellett volna az ügyosztály vezetőjével is aláírni?

— Miután kiadmányozási jogom volt, elég volt, ha én írtam alá.

Torday rosszul lett

Torday ezután részletesen ismertette a sikkasztások elkövetésének körülményeit, majd az utalványozások adminisztrációjáról tett vallomást. Elmondta, hogy a postást hogyan tévesztette meg, majd mikor a postás meghatalmazás felmutatását kérte, hogyan töltött ki egy meghatalmazási blankettát és hogyan íratta azt alá Czvetkovicsal, aki jöhiszemüleg megtette.

— Mi adta önnek azt az eszmét, hogy ezeket a cselekményeket elkövesse? — kérdezte az elnök.

Torday azonban erre a kérdésre már nem felelt, mivel annyira rosszul lett, hogy a tárgyalást néhány percre fel kellett függeszteni.

Torday nem emlékszik

Félórás szünet után az elnök maga elé szólítja Torday Lászlót és közli vele, hogy a harmadik vádpontot most külön-külön elébe tárja. Torday reszkető kezekkel kótorássza elő zsebéből a szemüvegét, nézi az aktákat, amelyeket ő hamisított esztendőkök keresztül. Az elnök minden egyes kérdésére beleegyezően bólogat.

Később aztán egy-egy elkényszeredett: „Nem emlékszem...” a visszatérő válasza Tordaynak. Félegy felé járt már az idő, amikor a tanácselnök a második vádpont, a sikkasztásra tért át. Az elnöknek úgyszólván állandóan ünnözni kell a vádlottat, hogy védekezzen a sikkasztási váddal szemben, Torday azonban sehogy sem akar beszélni. Az elnök kénytelen kérdéseiben mindent elmondani, amire Torday újból „Nem emlékszem... Nem emlékszem...” válaszokat ad. Végül tisztázódott, hogy a gazdasági tankönyvvel elkövetett sikkasztásokat Torday azal követte el, hogy a fővárosi nyomdánál megrendelt munka ellenértékét saját magához utalványozta.

— Kapott megbízást arra, hogy a szakmunka ellenértéke önhöz folyjon be? — kérdezte az elnök.

— Aktaszerüleg történt... — hangzott a vádlott elkényszeredett válasza.

— Hol van ez az akta? A minisztériumi jelentés szerint ez el-
tűnt.

— Nem, ennek meg kell jenni — válaszolta Torday.

Kérdezze

meg milyen lesz az idei estélyi ruha divat

Nézzé

meg brokat, brosse és gypaju csipke különlegeségeinket

Kérje

és megtalálja a legdivatosabb anyagokat.

Benyáts ÁRUHÁZ

Az elveszett akta

Az elnök újabb kérdéseket intéz Tordayhoz, majd ezeket mondja:

— Szóval az ön vallomása szerint a minisztériumban befektettek egy aktát, ennek tartalmát körlevélben közölték a gazdasági szakiskolákkal. E körlevélben felhívták az iskolákat, hogy a szóbanforgó tankönyvre fizessenek elő. Most azt kérdelem öntől, kinek az írása van ezen az aktán.

Az elnök ezzel átad egy aktaköteget Tordaynak, aki pár pillanatig nézi, majd ezt válaszolja:

— Jóna Béla aláírása.

Elnök: Hogyan került Jóna abba a helyzetbe, hogy ő jelöljön meg egy olyan nemlétező hivatali, amelynek a címére a gazdasági szakiskolák a könyv árát beküldték? Nem ön mondta meg Jónának a hivatali címét?

— Lehetséges, hogy én mondtam.

Mulatozásra ment el a sok pénz

Az elnök megállapítja, hogy a könyvkiadásból kifolyólag Torday 10.265 pengőt tartott magánál és sikkasztott el.

Ezután a 3. vádpont, a vonatkozóan Torday kijelentette, hogy 400 pengőt kért a kecskeméti gazdasági iskola igazgatójától, aki rendelkezésére is boesátotta az összeget.

Az elnök kérdésére azt válaszolta, hogy azzal az ürüggyel kérte a pénzt, hogy a minisztériumnak a Gazdaságtan című műre nincs kellő fedezete és ezért kell ily módon összeszedni a pénzeket. A kaposvári szakiskola igazgatójától 3000 pengőt kért hasonló célra.

— Abban állapotunk meg — mondotta a vádlott —, ha rovancsolás lesz, helyezze kiadásba ezt az összeget, ha nem, akkor készpénzként kezelje.

— Ebből pattant ki az egész dolog — állapította meg az elnök —.

Hungária

filmszínház.

Ma: 5, 7, 9 órakor

SIESSEN MEGNEZNI

120-as tempó

pazar ZENES MAGYAR VIGJÁTEKOT!

2 órás szakadatlan kacagás! FOX VILÁGHIRADÓ!

Katalin napra

látogasson el a BERGER-éle

üveg, porcellán, díszműáru áruházba,

meri választékban a legnagyobb árakban a legolcsóbb.

Nem kötelező a vásárlás, csak győződjön meg a fentiek valóságáról.

Piac u. 58. Linoleum mellett.

Röfös-, kötött- és rövidárúknban Feuer Divatház Csapó-utca 26. Takarékosság Szabott ár

akkor indult ön ellen fegyelmi eljárás.

— Igen... Debrecenben eladtam házrészemet és visszafizettem a háromezer pengőt, miután fegyelmi indult ellenem. A miniszteriumban feltűnt a dolog, gyorsan likvidáltuk az ügyet és beküldtem a pénzt az igazgatónak.

Az utolsó vádpontira tért ezután az elnök.

Torday tagadta, hogy hitelsértést követett volna el a debreceni házrészenek eladásával.

Elnök: Az állam folytonos takarékossgal akarta rendbehozni az államháztartást. A tisztviselők fizetését redukálni volt kénytelen. Nem szólalt meg önben a lelkiismeret, hogy ilyen körülmények között nem szabad az ország pénzéhez nyulni?...

Torday kezeit tördelve nemet int, szó nem hagyja el ajkát.

— Hát mire fordította tulajdonképpen ezt az óriási összeget? Önnek 500 pengő fizetése volt, az ön kezén mintegy 160.000 pengő siklott el.

— Mulatozásra... — válaszolta siri hangon a vádlott.

— Milyen háztartást vezetett ön, hogy ilyen horribilis pénzekre volt igénye?

— Egyszerűt... polgárit... — Erez most ön lelkiismeretfurdalást? — folytatta a kérdést az elnök.

Torday széttárja reszkető karjait, sokáig nem válaszol, majd kijelenti, hogy a vizsgálóbíró előtt már mindenre válaszolt.

A tanuk kihallgatására a délutáni órákban került sor.

Debreceni tanuk kihallgatása

Aigner Gusztáv, a kecskeméti szakiskola igazgatója tette meg aztán tanuvallomását.

Imre Sándor, a kaposvári gazdasági iskola tanára elmondotta vallomását, hogy Torday felszólította: a Gazdaságtan című tankönyv kiadására küldjön 3000 pengőt a mezőgazdasági szakiskolák tanfelügyelősége címére. A felszólításnak eleget tett, később Torday Debrecenből küldte vissza a 3000 pengőt.

Kovács Gyula debreceni vállalkozó arról vallott, hogy 15.000 pengőért ő vette meg azt a házat, amely Torday és nővére közös tulajdona volt.

Gassner Géza nyugalmazott tanárképzési igazgató, Torday nagybátyja elmondotta, hogy még a múlt év novemberében Torday és nővére megbízták őt debreceni házuk eladásával és ő ezt a házat Kovácsnak eladta. Mielőtt a ház vételárát megkapta volna, megjelent nála Torday azzal, hogy fegyelmit indítottak ellene egy 22 pengős ügy miatt, ennek rendezésére és azért, hogy családjának tegyen miből élne, pénzt kért tőle. Ő 4000 pengőt adott. Csak később tudta meg a lapokból, hogy a 3000 pengős visszaélésen kívül még nagyobb szabású manipulációkat is elkövetett unokaöccse.

Torday költségeiről, könnyelmű életéről csak annyit tudott, hogy 1916-ban különböző foglalkozásokat eszközöltek házrészen, mert

adósságai voltak.

Dr Csáthy Dezső debreceni ügyvéd is vevőnek jelentkezett Torday és nővére házára, de azután visszalépett a vételtől.

A vidéki tanuk kihallgatása ezzel véget ért. A tárgyalást pénteken folytatják.

Dr Pintér Jenő 400 kötet könyvet ajándékozott az egyetem Magyar Irodalomtörténeti Szemináriumának

Dr Pintér Jenő budapesti tankezelési kir. főigazgató, egyetemünk tiszteletbeli doktora, akit Pap Károly professzorhoz fűződő régi barátsága, újabbán pedig egyetemünk díszdoktorsága oly közel hozott Debrecenhez, a Magyar Irodalomtörténeti Szemináriumára száma felajánlotta könyvgyűjteményének egy részét. Ez a gyűjtemény mintegy négyszáz kötetet foglal magába: ma élő neves kö-

tőink, elbeszélőink és színműíróink munkáiból. Valamennyi mű el van látva az illető szerzők Pintér Jenőnek címzett meleg ajánló soráival. A könyvek nem olvasztatnak be a szeminárium közös gyűjteményébe, hanem külön szekrényben kerülnek elhelyezésre. A nagybecsű könyvadományért a szeminárium ifjúsága közvetlen hangú levélben mondott köszönetet a nagyérdemű ajándékozónak.

A cserei erdőben halálrugalosított majoros temetésén elfelejtették a sírt megásni

A debreceni Köztemető 3-as számú ravatalozójából tegnap délután temették el Lente János 61 éves majorost, akit halálrugalosítottak, amikor didergő családjának néhány szál száraz gallyat ment szedni az erdőbe.

A temetésre sokan jöttek be a Cseréről. Kopott, szegényes ruházatu emberek álltak könnyes szemmel, lehorgasztott fejjel a tragikus véget ért öreg majoros ravatala mellett. Zokogva állta körül a koporsót Lente János hátramaradott családja: özvegy, hat gyermeke és kis unokája...

Gyászbeszédet Márky Kálmán ref. lelkipásztor mondott. Aztán furgonon kivitték a koporsót a sírhoz, nyomában ment a gyászolók megilletődött serege.

A sírnál megdöbbenő látvány várta a családot és a gyászolókat. A sírt elfelejtették megásni. Szegény halálrugalosított Lente Jánost még a halálon túl is üldözte az a balszerencse, mely rányomta bélyegét tragédiájára.

A koporsót így nem tudták elföldelni s Márky Kálmán lelkipásztor elvégezte a szertartást a koporsó mellett s elment. Azután ásták meg a sírt s a zokogó család és a gyászoló közönség több mint egy órahosszat várt, hogy a koporsót elföldeljék.

Fogságban marad a két erdőőr

Lente János halála miatt megindult nyomozás során, mint ismeretes, letartóztatták a két erdőőrt, Gyarmathy Sándort és Földy Lajosot. A vádtanács foglalkozott a két erdőőr felfolyamodásával és úgy döntött, hogy a gyanúsítottak továbbra is fogságban maradnak.

Kétmázsás talpfa agyonsujtott egy vasuti munkást Püspökladányban

Szerdán délelőtt borzalmas szerencsétlenség történt Püspökladányban a MÁV telítőtelepen.

Egy vagonba több munkás nehézz, úgynevezett „schlipperfákat” rakott be. A munkások között dolgozott B. Kiss Lajos 32 éves vasuti munkás is. A vagon már tele volt rakva talpfakkal, az utolsó tettek fel rá a munkások. A nehéz kétmázsás fát feltették a vagon tetejére, amely a magasban megbillent és lezuhant. A vagon mellett állott B. Kiss Lajos, aki figyelte, hogyan helyezik el a nehéz talpfát a vagon tetejére. A fa még eddig megmállapítható okból megbillent és lezuhant. A következő pillanatban yelőtrázó kiáltást hallottak

a vagon mellett dolgozó munkások. B. Kiss Lajoshoz rohantak, aki véresen hörögve terült el a földön. A nehéz talpfa pontosan a fejére zuhant és azt teljesen összetörte.

Kedden délelőtt telefonjelentésre kiszállott Zsögöd Jenő vizsgálóbíró dr Horváth Artur törvényszéki szakértő társaságában a helyszínre, ahol felboncolták a holttestet. Megállapítást nyert a boncolás során, hogy a nehéz talpfa betörte a koponya felső részét, azonkívül a nyultagyat elszakította a kisagytól.

Megindult a vizsgálat annak felderítésére, hogy terhelé- valakit felelősség a szerencsétlenségért.

Nyilatkozat

Mintán meggyőződünk arról, hogy a „Debrecen” című lapot, annak kiadóját és szerkesztőségét a kritika szabadsága és az olvasóközönség szolgálata vezette és vezeti, visszavonjuk mindazon állításainkat, melyeket az elmúlt hetekben akár a sajtóban, akár plakáton, akár vetítés útján tettünk a „Debrecen”-nel kapcsolatban.

Éppen azért, mert mi tiszteletben akarjuk tartani a sajtó jogait és megértjük kötelességét, a „Debrecen”-nel kapcsolatban tett kijelentéseinkért sajnálkozásunkat fejezzük ki.

Hungária Filmszínház igazgatósága

Somfalvy Istvánné operatőri bemutatója a Szent Erzsébet Egyesület gálaestjén

Felhívás a közönséghez!

Nagy apparátussal folynak az előkészületek a Szent Erzsébet Egyesület teatélyére, melynek kimagasló eseménye Somfalvy Istvánné, a kiváló operatőri művésznő, a kitünő magyar énekesnőről a bécsi lapok a legnagyobb elragadtatás hangján emlekeztek meg. Így többek között a Neugeheims Weltblatt ezeket írja: „Werdi Don Carlos operája alkalmas adott Somfalvy Istvánné, a kiváló szopránénekesnőnek, hogy énektudásának minden változatát bemutathassa. Hangja kiválóan moduláló képes, előadása jól frapirozott, játéka kiforrott. Ő volt az est koronája.”

Hasonló elragadtatással írt Somfalvy Istvánné énekművészetéről a Wiener Neueste Nachrichten, a Wiener Journal és a Volks Zeitung. Egy alkalommal az osztrák hercegprímás is meghallgatta a magyar operatőri művésznőt, amikor az Ave Mariát és Tosca imáját énekelte s külön levélben fejezte ki legmagasabb elismerését. A műsor többi száma is elsőrendű lesz.

Az egyesület kéri a közönséget, hogy akik páholyt, vagy asztalt igényelnek, hogy még ma délelőtt tíz-tizenkét óra között jelentkeznek be szándékukat a Mansz irodában. A kintlevő jegyek elszámolását kéri az elnökség. (.)

Vakmerő padlásbetörés a Csokonai uccán

Özv. Friedmann Sándorné Csokonai ucca 23. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az éjszakai órákban padlására betört és onnan értékes ruhaneműket loptott.

A tettesek a kerítésen átmászva létrán mentek fel a padlásra. Az ajtón levő lakatot letörték és úgy hatoltak be a helyiségbe. Onnan nagy tömeg inget, kombinét, tricot, ágytakarót és más ruhaneműket loptak el többszáz pengő értékben.

Hó- és sárcipót Benyáts-tól

Hortobágyi csikós szinpompás lakodalma

Tizenkét díszruhás csikós kísérte esküvőjére.

Az egyik hortobágyi csikós, a faluvégfalmai ménes hűséges őrzője, **Kordás József** most tartotta esküvőjét. A hortobágyi pásztorok is készültek az esküvőre és

12 díszruhás, cifraszűrös csikós kísérte a vőlegényt és menyasszonyt a templomba.

A csikós lakodalmon résztvettem és elmondom sorjába, hogy történt a nevezetes esemény.

Balmazújvárosban; a csikós apjának házában, a Kiskút uca 68. sz. alatt gyülekeztek a lakodalmas népek. Autón robogtunk a lakodalmas ház felé, de a kővesut végződésénél leállt az autó, nem bírta volna a nagy vendégmarasztaló agyagos sarat. Gyalogosan, bokáig érő sárban igyekeztünk a házak mellett előre és úgy ezer méter távolság után elértünk a házhoz, ahol a sarat úgy tüntették el, hogy szalmát, töreket szórak a kapu előtti sárrétegre.

Panaszkodtam, hogy igen nagy a sár és többször majdnem közelebbi érintkezésbe kerültem az agyagos, eszűs sárral, úgy értve azt, hogy majdnem hosszabban feküdtem végig a sárban.

Magyaros, kedves vendégszeretettel fogadtak és egy csintalan szemjárású, jóízű gazda meg is vigasztalt a következőképpen:

Nem sok panasza lehet az uraknak oka, hiszen idáig járdán jöttek, a következő utcában már nincs járda, az a rossz ut!

Ezek után a szavak után derült csak ki, hogy nincs fantáziám. Nem tudtam elképzelni, hogy milyen lehet az a „járda” nélküli ut Balmazújvárosban.

A sártól eltekintve, szívet-lelket derítő volt minden, amit csak tapasztaltam. Az udvaron két 50-50 literes vasfazékban készült az illatos pörkölt és 300 liter bor várta a vendégeket. **Király István** vőfély asztalhoz ültette a vendégsereget és behozta az első tal ételt.

Fogadják kedvesen, mert jószívű gazdánk kínálja szívesen

— mondotta és elhelyezte élénk a párolgó talat, melynek izes tartalma gyorsan ürült, mivelhogy az étvágy a sártorna után igen nagyra nőtt. Szaporán kínálgatták a bort is és jókedv lett urra a tágas szobákban.

Délben 12 óra után ágaskodó szíjjal paripáján elindult a vőlegény a menyasszony házához, ahonnan a koszorúslányoktól kísérve érkezett a vőlegény házához. Onnan indult el a menet a község házához a polgári esketéshez. Elöl ment egy csikós, **J. Kiss János**, aki olyanokat durrogatott a karikásával, hogy egy kisebbfajta gépfegyver elsögvélné magát a hangja mellett.

A fehérruhás menyasszony és a fekete ruhás vőlegény után 12 cifra szűrös csikós következett koszorúslányokkal. A rokonság sorai után a zenekar haladt, pattogó notákat barsogtatva.

A felvonulásra figyelmes lett minden uca és kapuban, kerítések tetején kihajolva sorakoztak a kíváncsiak. Nem hiába voltak ki-

váncsiak, mert bort ittak a javából.

A 12 hortobágyi csikósnak kezében egy-egy nagyobb kulacs volt s mindenkit megkínáltak, aki csak az utcákba került.

Ittak is szívesen, illedelmesen, hogy másnak is maradjon. Hosszu volt az ut a község házáig és többször kellett tölteni a kulacsokat. Kedves, szép szokás ez. Örültek az emberek és köstolván a lakodalmi bort, tiszta szívből mondták háztól házig:

— Isten áldja meg a fiatal párt!

Igy értek el a lakodalmasok a község házára, ahonnan a polgári esketés után a református templomba mentek. Az uccán vonuló násznépet filmre vették és kaptak a gépek a templom előtt is.

A vőlegénynek, a 24 éves **Kordás József**nek egy szava volt a fényképezőkhöz, akik a csikóslakodalom látványosságait örökítették meg.

— Arra kérem az urakat — mondotta, — hogy egy-egy képet adjanak el nekem. Elküldöm az én kedves bátyámnak, aki nem lehet jelen a lakodalmon. A bátyám, **Kordás Ferenc** évék óta Délamerikában él, Sao Paulóban a magyar gyülekezet tanítója.

Kordás Ferenc megkapja a felvételeket a szép csikóslakodalomról és

megmutogathatja a délamerikai magyaroknak, hogyan tartja esküvőjét egy hortobágyi csikós.

A templomtól hazaig haladó uton vidám nótától voltak hangozó az uccák. A lakodalmas háznál már terítve volt ismét és kezdődött a tánc és vigság, melyben az iramot már nemigen bírja a városi ember.

A lakodalommal egyidőben az öregek is ünnepeltek.

A nagypapa és nagymama 60 éves házassági évfordulójukat tartották.

Az öreg **Kordás** nagymama, akit dödumokák vettek már körül, vígan járta a csárdást és csak úgy felvállról, kezével intve a taktust, szólt a cigányoknak: **Szaporázd te füstös!**

Egy táncot járt csak a nagymama és azután elfoglalta helyét az öregek között. Megkérdeztem, hogy miért kellett a cigányoknak inteni.

— Hát úgy van az, hogy nem jár az ember lába, ha álmosan huzzák a csárdást, az én időmben még gyorsabb volt a muzsika, ma a nótát is nyújtják, mint a rétesbe való tésztát!

Igy beszélt a nagymama, akinek 78 évét meghazudtolja túrgó mozgása, eleven szeméjárása.

A fiatalság nagyokat kurjongatva ropta szilajul a táncot és mesz-

Először indult — máris győzött

az idei országos gyorsgépíró-versenyen a

„TRIUMPH”

minőségi írógép „12” modellje. Versenyeredmények: **I. DENES LIVA**, **II. Dr. INOTAYNÉ VEREBELY EVA** (mind a ketten „TRIUMPH” írógépű). Vételközlekedés nélkül bemutatja, díjtalan ismertetőt küld: „Triumph” írógépek körzeti képviselője: **HURAY** írógépészakadémia, Iparkamara palota: Telefon: 17-93. sz.

sze utánam hangzott a nóta: „Eg a kunyhó, ropog a nád, Szorítsd hozzád azt a barnát.” (—)

„Nem lehet vallás nélkül élni”

Dr. Hoffmann István tanügyi tanácsos előadása a Szülők Iskolájában

A Szülők Iskolája komoly érdeklődés mellett tartotta meg harmadik előadását a Kereskedő Társulat dísztermében, amelyen a Tisza István Dalkör művésziesen kidolgozott énekszámát a hallgatóság lelkes tansza kísérte.

Dr. Hoffmann István tanügyi tanácsos alapos pedagógiai felkészültséggel vázolta azon nemzetek életét, hol az ateizmus gyökeret vert s hol a vallásos hit hiányának szomorú következményei szorosan jelentkeznek. Vizsgálat tárgyává tette, vajon lehet-e vallás nélkül élni. A szovjet orosz bíródalom ez irányú ténykedését ismertetve, való tények felsorakoztatása mellett bizonyította be, hogy az istentelenség mozgalma nemcsak Oroszországban, hanem a spanyol polgári háborúban is ma már esődtől mondott. Érdekes és tanulságos képeket festett az illusztráció előadó az említett országok iskolai nevelésügyével kapcsolatosan s rámutatott arra, hogy az istentelenség mozgalmanak vezetői minden alkalmas eszközt (napi sajtó, könyv, film, színház, múzeum, rádió, stb.) felhasználnak céljaik elérése érdekében. A kevésbé tanult, vagy anélkül a falusi lakosságot előszóval igyekeznek céljaik szolgálataiba állítani s vallásoskérdésről semhol munkájuk el is érik az általuk kijelent eredményeket. De csak egy bizonyos fokig, mert az irányító tényezők idők folyamán rájönnek arra, hogy vallásoskérdés alap nél-

küli kultúrájuk nemzetük sírját ássa meg. *A vallásos hit — mondotta az előadó — ikerestvére a hazaszeretethez s a két tényező karöltve tudja megoldani a nemzet jövőjének fontos feladatait.*

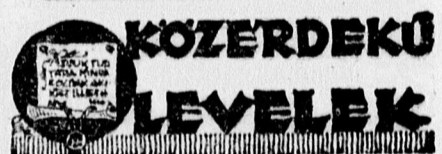
Végül gróf Széchenyi tanításával kapcsolatosan emlékezett az előadó a legnagyobb magyarnak ez irányú gondolat- és érzelmi világáról, megállapítva azt, hogy a vallásnak komoly szerepe van a nemzetek életének irányításánál.

A nagy érdeklődéssel hallgatott értékes előadást a hallgatóság nevében dr. **Hoffmann István** tanügyi főtanácsos mondott meleghangú köszönetet az előadónak.

FIGYELEM!

Butorzsükségletét

legjutányosabban KILLER EDE butorízletében szeresheti be, Debrecen, Ferenc József út 68. Telefon: 20-12.



Akadályozzár meg a hatóságok a Bihari telepi vörös verekedése-et

Igen tisztelt főszerkesztő úr! Mint a „Debrecen” régi előfizetője tisztelettel kérem b. lapjokban felhívni a hatóságok figyelmét az alábbiakra:

A Bihari telepen és környékén garázda elemek között mindennaposak a vörös verekedések és késelések. Garázda emberek szabadon rendeznek uccat botrányokat, állandó rettegésben tartják a békés járókelőket s megzavarják mások éjszakai nyugalalmát.

Hozzájárul ennek a helyzetnek előidézéséhez az is, hogy akadnak egyes vendéglők, melyek nem tartják be a zárórát s a távozó vendégek az elfogyasztott italok hatása alatt az uccán egymásnak esnek vörös skandalumokat rendezve.

Tisztelettel kérjük a hatóságokat, hogy rajtaütésszerű rázzákkal vessenek véget ennek az állapotnak s tisztítsák meg a Bihari telepet és környékét a késelő, verekedő, garázda elemek től.

Soraim szíves közlését kérve, maradtam tisztelettel. Egy régi előfizető.

Katalin napra hasznos ajándékot vegyen!

Üveg, porcellán és díszműáruban a legnagyobb választékot Kaszanyitzky Endre üzletében találja meg!

Üveg, porcellán készletek, márkás dísztárgyak legolcsóbb beszerzési forrása

Keretezés

Ferencz József-út 57.

üvegezés

Ne maradjon a télen egyetlen gyermek sem meztőláb

Osszhangbahozzák a szegény gyermekek felruházására irányuló akciókat és együttműködést teremtenek meg

Maklár Károlyné püspökné, Fáy Istvánné főispánné és Kölesy Sándorné polgármesterné nagyjelentőségű akciót indítottak meg a szegénysegélyezésben való együttműködés érdekében. A szegény gyermekek segélyezésének jörend-be terelése végett tegnap délután négy órakor a városháza tanács-teremben Fáy Istvánné elnöklésével nagy értekezletet tartottak, amelyre meghívták mindazoknak a jótékony egyesületeknek és intézményeknek a képviselőit, akik segélyezéssel foglalkoztak a multban. Ott voltak Kölesy Sándorné, Lam Dezsóné, Sass Béláné, Kazinczy Gáborné, Kárpáti Elemérné, Smogrovits Ernőné, Kovássy Kálmánné, Mezey Béláné, Vargha Margit, Szeremley Ila, Uray Sándor, Kolozsváry Kiss László, Papp Gyula, dr. Hanzély Lajos, Juhász Nagy Sándor, Márky Kálmán, dr. Weisz Pál, Kamarás Gyula, Tarján Oszkár, Csűrös Ferenc, Balogh Sándor, Kupinszky Sándor, Margitfalvy Sándor, Aberle Raymund, Szabados László, Benyhe Imre, Ujvárossy Kálmán, Seres Sándor, Króh Vilmos, Tóth Árpád, Bán-szeghy Albert és még többen mások. A püspök felesége gyengélkedése miatt nem jelenhetett meg.

Az értekezletet Fáy Istvánné, a főispán felesége nyitotta meg nagyon szép és szívhez szóló beszéddel. Arról a lelki fájdalomról szólt, amely eltöltötte, amikor látta, hogy milyen sok kisgyermek van Debreczenben, ebben a szép nagy magyar városban és nincs cipőjük, nincs ruhájuk.

— Mindenki segít és dolgozik — mondta Fáy Istvánné —, de nagy hiány van az összefogás tekintetében. Próbáljunk együttműködni a szeretet szolgálatában. 2500 gyermekről van szó, akiknek körülményeit már hivatalosan kivizsgálták és megállapították, hogy rászorultak a cipő- és ruhasegélyre. Nagyon szeretném ezeket a gyermekeket szétosztani az egyesületek és jótékony társaságok között, hogy ne maradjon a télen egyetlen egy sem meztőláb, meztőláb. Megmagyarázta, hogy nem akarják egyetlen egyesülettől, vagy társaságtól sem elvonni a jótékonyág gyakorlásának lehetőségét, csak azt kéri minden ilyen akció vezetőjétől, hogyha kiosztásra felvesznek gyermeket, azoknak névsorát közöljék az erre a célra felállított központtal, a szociális ügyosztálynál, ahol megállapítják, vajjon ugyanazt a gyermeket a szülője, vagy gyámja nem jelentette-e be más egyesületnél is. Ha bejelentette, akkor egy helyen bent hagyják a nevét segélyezésre, a többinél kihúzzák és ezáltal még egy másik gyermek jut cipőhöz, vagy ruhához. Így is nagyon kevés pénz áll rendelkezésükre, sokat kell még fáradni, hogy a szükségességgel összefogásunk legyen. A legnagyobb összefogásra és együttműködésre van szükség a segélyezési munkában, hogy mindenhora eljusson a szeretet adománya.

A nagyhatású beszéd után dr. Kupinszky Sándor tanácsnok, a szociálpolitikai ügyosztály főnöke ismertette a helyzetet.

— Egy a hatóságnak, mint a társadalomnak az a célja, hogy minél több rászorult gyermeket segítsenek. Nagyon szomorú a helyzet a segélyezési szükséglet illetőleg. Az elemi iskolák vezetői által beküldött kimutatások szerint 2094 gyer-

meinek ruhára, 2139 gyermeknek cipőre és csizmára lenne szüksége. Ez 50.000 pengőbe kerül. Erre a célra a város 10.000 pengőt, Fáy Istvánné főispánné ömeltősága 3000 pengőt kapott a belügyminisztertől, Kölesy Sándorné polgármesterné ömeltősága pedig 1000 pengőt szerzett ugyancsak a minisztertől. Összesen tehát csak 14.000 pengő van eddig.

Fáy Istvánné ismét hangoztatta, hogy nem érikül az egyesületek autonómiáját, csak a segélyezettek névsorát kéri, mert tud olyan esetéről, hogy egy asszony nyolc pár cipőt szerzett egy gyermeke után, másoknak semmi sem jutott.

Dr. Csűrös Ferenc helyesli az együttműködés gondolatát. Az egyesületek biztosan szívesen beküldik a névsorokat. Talay Zoltán szintén az együttműködés szükségéről beszél. Kovássy Kálmánné bejelenti, hogy a Szent Erzsébet Egylet által segélyezendők névsorát betérjesztik. Minden évben 50 katolikus clemistát ruháznak fel. Uray Sándor: A református egyház október 1-én 150 gyermeket

MECSEK SZÁLLÓ
(HOTEL KIKÉLTET)
PÉCS.
Comfortos magaslali üdüléshely.
Francia konyha Gyermekeknek bizó kúra

ruházott fel, névsorukat benyújtják. Kéri, ünnepeken osszák ki az adományokat és hazatasszák a gyermekeket.

Hanzély Lajos a prépost elismerését tolmácsolja, mert a tanítókat és tanítónőket kérdezik meg a felruházandók felől. A tanítói iskolákban levő összes gyermekről a prépost úr gondoskodik, felruházási akciókat már meg is indította.

Nagy Lajos igazgató-tanító helyesli a központi nyilvántartást. Benyhe Imre igazgató-tanító szintén beküldi a névsort.

Tarján Oszkár főtanácsos a főispánné indítványának egyhangú elfogadását ajánlja, mert az a javaslat jó. A központ majd húzza ki azoknak a gyermekeknek neveit, akik már valahonnan kapnak cipőt, ruhát.

Króh Vilmos kijelenti, hogy a főispánné intenciója szerint járnak el a jövőben. A kereskedők és utazók egyesülete 1100 pengőt munkadíjra fizetett ki, a felruházáshoz való anyagot a gyárosoktól kérték.

Szeremley Ila nyomban betérjesztli a Turista Egyesület által segélyezett névsorát.

Dr. Juhász Nagy Sándor: Nincs mi felett vitázni. A főispánné ömeltőságának javaslatát mindnyájan elfogadjuk. Nem elég az akciót összhangba hozni, hanem azonnal meg kell kezdeni a szervezést is. Legelőbb annyi el kell érniünk lelkes munkával, hogy az iskolás gyermekek között ne legyen cipőtelen, ruhátlan gyermek karácsonykor. A református egyház már eddig 6600 pengőt szavazott meg, ez arányban is áll a város adományával. Ezt a 6600 pengőt az egyház közpénztára adja, ezenkívül jön még az egyházközségek külön akciója. Azt hiszem, mindnyájan nevében hálás köszönetet mondhatok a főispánné és a polgármesterné ömeltőságaiknak. — Amióta a karácsonyi akció kezdetétől így kísérelték és néhány százal több gyermek felruházását le-

hetőre tették. (Éljenzés.) A tanácskozást fejezzük be és kezdjük meg a cselekvést!

Fáy Istvánné: Arra kérek tehát minden egyesületet, hogy december 1-ig feltétlenül küldjék meg a segélyezendők névsorát. Köszönöm szíves segítségüket és az értekezletet bezárom.

Az akció tehát most már a helyes irányban és széles keretek között megindul.



Tímár Ila és Jurik Julcsi ösztöndíjat kaptak

Az Országos Színészegyesület a vidéki színészet nagylelkű barátja és támogatója emlékére örökös Légrady Károly ösztöndíjat alapított, hogy minden évben egy-egy érdemes vidéki színészt és színésznőt megjutalmazasson. Az idei díj nyertesai: Egri Berta (Pécs), Danis Gyúzó (Székesfehérvár), Jurik Julia (Debrecen), Kormos Ferenc (Vác), Madarász László (Miskolc), Sass Imre (Baja), Timár Ila (Kecskemét), Veszely Pál (Szeged).

HETI MŰSOR:

November 25-én, csütörtökön mérsékelt helyárrakkal: **Gólyaszanatórium**
November 26-án, pénteken prömier bérlet 8. számban: **Delila**.

November 27-én, szombaton délután rendkívül mérsékelt helyárrakkal: **Sárgánykés közlegény**.

November 27-én, szombaton: **Delila**
November 28-án, vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal: **A romantikus asszony**.

November 28-án, vasárnap este mérsékelt helyárrakkal: **Sybill**.

November 29-én, hétfőn opera előadás: **A corneillei harangok**.

November 30-án, kedden A) bérlet 10. sz.: **Delila**.

December 1-én, szerdán, C) bérlet 9. sz.: **Delila**.

A színházi iroda jelenti:

Ma este mérsékelt helyárrakkal kerüli színre az évad legnagyobb közönség-sikere, az állandóan zsúfolt házakkal menő

GÓLYASZANATÓRIUM.

Rendkívüli előkészülettel folyik az idei fővárosi legnagyobb sikernek

Molnár Ferenc századik előadása felé közelgő mestert vigjátékának, a

DELILA-nak.

Sarkány Lajos rendezésében és az évi első ősbemutatójának.

Sally—Kamjonkay—Nádasy: **ESKÜSZÖM, HOGY IMÁDOM!** c. operettjének Szabó Ernő rendezésében leendő előkészítése.

A DELILA-ban Somlay Julia, Pogány Margit, Szabó Imre, Ladányi, s Herczegh, Alszegeh, Lányi, Seprényi s Kunl lépnek fel.

Az operett ősbemutatóban H. Neményi Lillivel az élen a színház egész gárdája. Az első előadások valamelyikét a

rádió

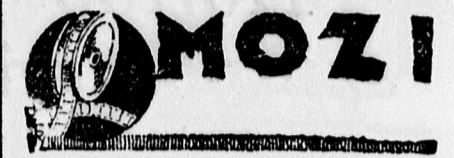
is közvetíti. A kiállítás és az ősbemutató főnye szükségessé teszi, hogy a színház amugy is népes gárdáját ki-egészítse. Ezért

felhívással

fordulunk a táncolni és énekelni tudó

és színpadi munkához kedvet érző fiatal hölgyekhez, hogy e darabban való szereplésre november 28-ig jelentkezzenek a színházban. Erényi Béla főügyelő úrnál.

Csinos, táncolni és énekelni tudó fiatal leányok jelentkezése a Csokonai Színházban, délelőtt 9—12 óráig.



120-as tempó

A Hungaria mozgó bemutatója.

A 120-as tempó, mely két évvel ezelőtt egyik legnagyobb színpadi sikert jelentő vigjáték volt, filmben nemcsak maradéktalanul megőrizte azokat a tulajdonságokat, melyek színpadi sikerét biztosították, hanem egyes jelenetekben még hatásosabb mulatságosabb lett. — Nem tartozik ugyan azok közé a darabok közé, amelyek izeknek új utat vágni, komolyabb, művészebb irányt szabni a magyar filmgyártás számára. A 120-as tempó kizárólag szórakoztatásra törekszik, de a céljának tökéletesen megfelel, amint azt a közönség köréből jelenetről-jelenetre felharsogó kacagás bizonyította. A 120-as tempó, mely egyike volt a legelsőeknek az azóta divatosá vált karrier-darabok sorozatában, épkézláb meséjével, mulatságosabb szituációival egyike lett a vidámabb magyar filmeknek.

Kardos László rendezése jó. Bár igyekszik jól bevált s mindig hatásosnak bizonyult — tehát csak a legritkábban eredeti — beállításokkal dolgozni, ezt azonban tagadhatatlanul ügyesen s bizonyos frissességgel alkalmazza. A színdarab jellegű, pompás figuráit, spontán humoru dialógot s szinte az egész mesét szinte teljesen átmenti filmre, sőt azoknak hatásos egyes jelenetekben a filmszerűség eszközeivel még növeli. Talán legfőbb kifogásunk a rendezés ellen az lehetne, hogy a film lehetőségeit nem aknázza ki mindenütt s olyankor is hiú marag a színdarab meséjéhez, amikor a film korlátlanabb lehetőségei más megoldást kínálnak.

A szereplőgárda viszont ritkán volt ilyen szerenés kézzel összeválogatva. Kabos egyik legjobb szerepét játsza. Minden szava kacagásba fullad. Muráti Lili ragyogó lappere kedélyes, gamin humorra, közvetlen játéka tökéletes — Fényképezni azonban még mindig nem tudják. Báthly férfias, kitünő alakítása. Mezei Mária forró fojtott színekben tobzódó démona, Kőpeczi Boóc figurája eldönti a sikert.

A kísérő műsor érdekes.

Ejszaka kezdődött

A Vígyszínház mozgó bemutatója.

Tipikus amerikai film, melyben lenyűgözően nagyszerű részletek, naiv szituációkkal váltják egymást. — A zsúfolt, eszelelményekben gazdag témához a rendezőnek teljes mértékben sikerült fojtott, fülledt atmoszférát varázsolni, melyben elikkázik a néző előtt egy különös válóper egy hatalmas nagy szerelem... hajókatasztrófa és más kitünően vászonra vitt jelenetek. Nagy hibája azonban a filmnek, hogy a cselekménynek alig van sodra, hiányzik a darabból a pergő filmléte. Így is egyenletlensége dacára a darab izgalmas jeleneteivel mindvégig lekötö a nézőt. A két főszereplő, főleg Charles Boyer pedig olyan kitünő alakítást nyújt, amiért magában veve érdemes a filmet végignézni. A kísérő műsor kitünő.

x Grünfeld S. angol és francia női divatterme. Piac u. 58. I. em. Elsősztályu munka, előzékeny kiszolgálás, pontos szállítás.



Mindenben első a „Debreczen”

Öreg cigány

Öreg cigány, füstös cigány
Vedd a hegedűdet,
Vigasztald meg a meggyötört,
Megtépett szívemet.
Hegedűnek minden húrja
Hangosan zokogjon,
Most esküszik a pap előtt
A hűtlen galambom.

Hadd zokogjon egytől-egyig
Minden magyar-nóta,
Hátha egyik, vagy a másik
A lelkére hatna.
Meggondolná a templomban:
Esküt szegni vétek,
Legalább megkegyelmezné
Haldokló szívemnek.

Lőrinczy Endre.

IRÓGÉPEK HURAY, javítása

László Fülöpöt halálos agyán az angol Képzőművészeti Társulat elnöké választotta. Az Angol Királyi Képzőművészeti Társulat rendez évi közgyűlésén László Fülöpöt választotta meg elnökévé. A közgyűlést még akkor tartották, amikor a nagy magyar művész halálhírének hívták, de a választás eredményét csak most tették közzé. Az egyik a haldokló művésszel már nem lehetett közölni az őt ért megüzenetet.

Karácsonyi segélyt kapnak a szegedi városi tisztviselők. Szeged város pénzügyi bizottsága most tárgyalta azt az indítványt, amely karácsonyi segély kiosztását javasolta a város tisztviselői között. A pénzügyi bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy a város minden alkalmazottjának annyiszor tíz pengős segélyt utaljon ki, ahányszor a családi pótlék megilleti őket. A családi pótlék a feleség és a gyermek után esedékes, tehát a segély a gyermekek számától függ. Akinek nincs gyermeke és nem nő, az nem részesülhet segélyben. A javaslat a nőtlen és fiatalabb városi tisztviselők körében nagy lehangoltságot keltett, sokan azzal argumentáltak, hogy éppen szegénységük miatt nem alapíthattak eddig családot és ez nem lehet ok, hogy kizárják őket a szerény karácsonyi segély örömeiből. Az ügyben véglegesen a szombati kisgyűlés dönt.

HERMANN fodrászata 4 pengőért garanciával villanyondulál. Ondulálás 50 fillér, hajmosás + ondulálás 80 fillér, női hajvágás 40 fillér. Piac ucca 69. sz. Vármegyeházzal

x Vattay Margit tánciskolájában, december hó 8-án haladó diák tanfolyam kezdődik, Kossuth ucca 11.

Ma, mint minden esütörtökön este 7 órakor olasznyelvű előadás lesz. Az intézet igazgatója a fájdalom nagy költőjéről, Giacomo Leopardiról fog megemlékezni, halálának századik évfordulóján.

Tizenhét évig állami költségven nevelik Németországban a nemzeti szocialista pártvezetőjelölteket. Sondhaffban tegnap avatták fel a legnagyobb pártfőiskolát.

Megnyilt

Lichtman Ernyőszalon

Piac u. 77. — (Linoleummal szemben)

Szenzációs olcsó bevezető árak! Javítások áthuzások legolcsóbban.

Bartalis tánciskolájában vasárnap táncbemutató. Új tánctanfolyam, december hó elsején kezdődik. Hangulatos össztáncok.

A bölcsészettanhallgatók Árpád B. E. ezévi avató díszláborezésát, dec. hó elsején este fél tíz órai kezdettel rendezi meg az Arany Bika Bocskay és üvege termében. Ez alkalommal avatja fel az egyesület új patrónusává dr. Ferenczi István és dr. Roska Márton egyetemi tanárokat az egyesület magistere dr. Tankó Béla egyetemi tanár. Ugyanezen alkalommal kerülnek felavatásra az új dominusok, levették és darvák. Az esküvétel után reggelig tartó tánc következik. A mementőig terjedő szünetekben rövid szórakoztató műsorok kerülnek bemutatásra. Lugossy Irén remek balettel ad elő Kerékgyártó Béla zongorakísérettel. Paál Magda levante bajtársnő a János vitézből játszik részleteket Debreczeni Aliz zongorakísérettel. Novák József (Merdek) krónikás bajtárs vig krónikáját olvassa fel. Meghívó igénylőket az egyesület vezérőségénél kell bejelenteni, (telefon 25-00). Asztalfoglalások pedig a 21-73 telefonszámon november 25-30-ig, este 8 órától fel 9 óráig igényelhetők.

Gomb raktárat mindenféle színben, divatban, okvetlen tekintse meg. Sok pénzt takarít meg. Horovitz Széchenyi ucca 1. szám.

Elrettentő példaképpen kivégzik a palesztinai arabok vezérét. Elfogták az arab nacionalisták egyik régen keresett vezérét, Barhan, sejkét, akire szintén ez a sors vár. A palesztinai hatóságok továbbá 500 katonát küldtek ki a rend fenntartására.

Sztalin súlyos beteg. Cseh jelentés szerint Sztalin súlyos gyomorbetegségben megbetegedett és állapota aggasztó. Szervezete a legkiválóbb orvosok ápolása ellenére rohamosan gyöngül. Moszkvában a hírre pánikszerű izgalom lett urrá.

Letartóztatták a gyilkos kőszegi hegyőrt. Stamp János kőszegi hegyőrt, aki a szőlőhegyen agyonlőtte Ragasics János 16 éves napszámot, szándékos emberölés büntette címén letartóztatták.

Ha még nem tudná, megszögmagának, hogy barátjainak irigylet alakja a Modern fűzőszalon titka, dr. Bárdosné, Piac ucca 77.

Nagy számban vándorolnak be az inségek a fővárosba. Az utóbbi időben Budapest lakossága közel 12 ezer fővel szaporodott, ebből azonban mindössze 840 a természetes szaporodás s a többi lakos bevándorolt Budapestre. Ugyancsak az inségek tömeges bevándorlása okozza, hogy hiába javul a gazdasági helyzet, a munkanélküliek száma nem csökken. A főváros most intézkedést tesz a tömeges bevándorlás megakadályozására.

x Divatcipők és érzékeny bokasüllyedéses lábakra hajlékony, kényelmes cipőket rendeljen bizalommal Hadnagyánál. Piac ucca 44.

A fűszerkereskedők küldöttsége tegnap délelőtt Bornemisza Géza kereskedelem és közlekedésügyi miniszternek átnyújtotta a fűszerkereskedők kívánásait tartalmazó iratot. A miniszter megígérte, hogy az összes kérdéseket mielőbb megfontolás tárgyává fogja tenni és igyekezni fog azokat megvalósítani.

Reform Társaság tagjai csütörtökön délután 6 órakor találkoznak (o)

Dr Györki Imre panasznapot tart. Dr Györki Imre országgyűlési képviselő, a margitfürdői Munkásotthonban vasárnap folyó hó 28-án, délelőtt 10 és 11 óra között panasznapot tart. Ezen időpontban az érdeklődők fenti helyen dr Györki Imrét felkereshetik, aki készséggel áll rendelkezésre. — Szociáldemokrata párttitkárság.

Matuska Péter magyar követ és felesége tiszteletére a Svéd-Magyar Egyesület díszvacsorát rendezett Stockholmban, melyen a svéd főváros előkelő társaságának számos tagja is részt vett.

Ujságpapirba esomagolt csesemőhullát találtak Győrött a Zechmeister uccában. A hullást egyes részlet meg voltak pörkölődve, ami azt a látszatot kelti, hogy a kegyetlen anya el akarta égetni a gyermeket.

Fontos megbeszélésre jött össze Orsenigo Cesare berlini pápai nuncius és báró von Neurath német külügyminiszter mely 45 percig tartott. Hosszú idő óta ez volt az első alkalom, hogy a Vatikán hivatalos képviselője és a német külügyminiszter között személyes megbeszélés volt.

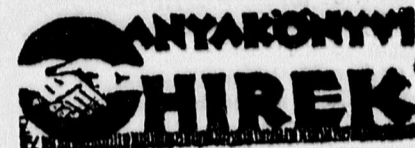
Nem a tépei, hanem a tápei jegyző ellen volt fegyelmi eljárás. Lapunk vasárnapi számában téves szedésből kifolyólag az jelent meg, hogy Deák László tépei jegyző ellen eljárás indult. A sajtóhibát helyreigazítjuk. Nem tépei, hanem a tápei jegyző ellen indult eljárás. Tépén különben is Deák László nevű jegyző nincs is. Tépén semmiféle szabálytalanság nem fordult elő.

Gyilkosság a cirkuszi művésznő miatt. A Kiskunhalas melletti Öttömös tanyaközségben borzalmas gyilkosság történt. Vándorcirkuszosok jártak a tanyákon és a kocsmákban, ahol előadást tartottak. Az egyik „művésznő” nagyon megtetszett Gönczöl István legénynek. Egész este mulattatta az arisztokratát, majd elment utánuk az egyik tanyán váltott szállásukra s ott hangoskodva követelte, hogy nyissák ki az ajtót, mert be akar menni. Rehányi Ferenc földművelőlegény, aki pár nappal ezelőtt állt be „artistatanoncnak”, baltával kiment és Gönczölt úgy fejbeesapta, hogy azonnal meghalt. Rehányit letartóztatták.

Családi értesítések:

Dr. Győrey István
eljegyezte
Lévay Magdát

Budapest, 1937 november hó.



Születések: Kiss Lajos földműves, fiú Márton. Molnár Sándor földműves, fiú Imre. Kelemen Andor detektív, leány Emma. Gottlieb Andor igazgató, fiú Ádám. Huszti László borbély, lány Katalin. Szabó József kereskedő, fiú József.

Házasságkötések: Kulin Imre férfiszabósegéd—Szilágyi Róza. Vágó József földműves—Nótin Mária. Pipó János gazdálkodó—Kiss Juliánna. — Hirsch Béla nyomdász—Fülöp Irén. Erdős Sándor földműves—Szabó Róza. Halálozások: Székely Elek cipész-mester, 68 éves, Oláh Károly ucca 18. Jakó Pál főgépész, 47 éves, Augustus-színházterület.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát. Szerdán délelőtt jelentették a debreceni ügyészségnek Derecskéről, hogy Pozsgai János 19 éves földműves, szülei lakásán, a szülők távollétében a mestergerendára felakasztotta magát. Mire a családtagok hazamentek, már csak a beállott halált konstatálták. A vizsgálat megindult és megállapították hogy Pozsgai már régen foglalkozik öngyilkossági gondolatokkal. Tettét életuntségéből, gyógyíthatatlan betegsége miatt követte le. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta, mert megállapítást nyert, hogy bűncselekmény nem történt.

Evett, ivott cigányozott és nem fizetett. Csalás miatt került a vádlottak padjára Szatmári Sándor kertimunkás, akit Papoleczy László vendéglős jelentett fel. A vádirat szerint Szatmári a nyár folyamán betért a Papoleczy-féle vendéglőbe, ahol jól megvacsorázott, italozott, majd jókedve lett és cigányt hozatott. A nagy mulatozásnak reggeli 2 órakor a záróra vetett véget. Mikor a fizetésre került a sor, a jókedvű, hatalmas bajszú kertimunkás azt mondotta, hogy nincsen pénze. A járásbíró előtt Szatmári kijelentette, hogy megteríti a vendéglős kárát. Beismerem, hogy bűnös vagyok, de beleestem bíró úr. Négy gyermekem van, ilyesmi még sohasem történt meg velem. Azóta sem ezután sem fog megtörténni. A megterített embert a bíró 10 pengő pénzbüntetésre ítélte. Megnyugodott az ítéletben.

Kenyeret sült, felgyújtotta a házát. Özv. Zudor Imréné vámosperesi lakos gondatlanságból okozott tűzvész okozás miatt került dr Gyöngyössi József járásbíró elé. A vádirat szerint Zudorné ez év nyarán kenyeret sült. A kenyereket be is vetette a kemencébe és aztán eltávozott hazulról. Mikor visszatért otthonába, nagy tömeg vette körül a házát, amely már akkor csaknem porráégett. A vádlott özvegyasszony kijelentette a tárgyaláson hogy ő nem bűnös. Elégge megbűnhődött már azért, hogy a háza leégett. A bíróság, minthogy gondatlanságot nem látott fenntörögni, — megszüntette az eljárást.

Összetörté társa egy cipésztanonc kezét a kaptafával. Kemecsei Sándor 16 éves cipésztanoncnak, Csorba Lajos ucca 3. szám alatti lakosnak tegnap délután munkahelyén egyik társa szováltás közben kaptafával a kezére vágott s azon súlyos sérülést ejtett.

**Üzleti utján biztos sikert ér el,
Ha hozzá b é r a u t ó t
Szikszaytól rendel!**
Telefonok: éjjel-nappal 12-45, 17-70.

Megszállott területi hírek

A román képviselőválasztásokat dec. hó 20-ára, a szenátor választásokat december 22-ére írták ki.

A megszállott területi Koromerzán szatmármegyei községben titokzatos körülmények között meggyilkolták Szilágyi György jegyzőt. A feltevések szerint bosszú áldozata lett.

Kolozsvári híradás szerint még a tél folyamán az erdélyi legifjabb írói nemzedék Debreczenben előadó esten fog bemutatkozni.

Abesszinia a legutóbbi megrendelésével száz vagon fenyőfát rendelt ipari célokra Erdélyből és a fát közelezen megindítják a távoli megrendelő ország felé.

Bukaresti jelentés szerint a magas biztosítási árak letörésére állami mezőgazdasági és állatbiztosító intézet felállítását tervezi a román kormány.

Romániában mindent megilletékelnek a repülés fejlesztése érdekében. — Eddig a moziplakáttól kezdve a kenyérig minden ott virított a repülő bélyeg, amelyből évente milliárdokat szedtek be. Legújabb repülőbélyegilleték alá vették a vilánszámlát is, még pedig minden számlára, tekintet nélkül a rajta szereplő összegre, hat lei bélyeget kell ragasztani.

Románia el akarja tiltani a zab kivitelét, mert igen gyenge volt az idei termés és még a hazai szükségletet se fedezi. Országos mozgalom indult Erdély területén, hogy a kivitt engedélyezék a zabra, mert különben veszteség éri a termelőket.

A románia magánalkalmazottak egyesülete mozgalmat indított abban az irányban, hogy a magántisztviselők fizetését és nyugdíját állami mintára rendezzék.

Bukaresti jelentés szerint Románia területén minden olyan kisipari üzemet hatóságilag bezárnak, mely üzemvezetőkkel dolgozik, ezzel a rendelettel ismét egész sereg kisebb-ségi munkás marad kenyér nélkül.

A bukaresti gazdasági tanács eltorlotta a fa maximális árát, mert ma már a amgánforgalomban olcsóbban lehet fát kapni.

Újabb rendelet fenyegeti a határmenti kisebbségi gyároscsok és malmokat mert a tervezet szerint a jövőben csak a központi vámvezérgazgatóság engedélyével lehet ezeknek a gyáraknak és malmoknak termelni.

Az új román parlament a választások után csak 1938 februárjának közepén fog összeülni első ülésére.

Dicsőszentmártonban igen érdekes és felette önkényes rendelet jelent meg mely kimondja, hogy dalárdák csak délután 5 óráig tarthatják próbáikat és összejöveteleiket. Képtelen intézkedés, mely az állampolgárok legcselembibb jogait lábba tiporja. Természetesen ez csak a kisebbségi dalárdákra vonatkozik.

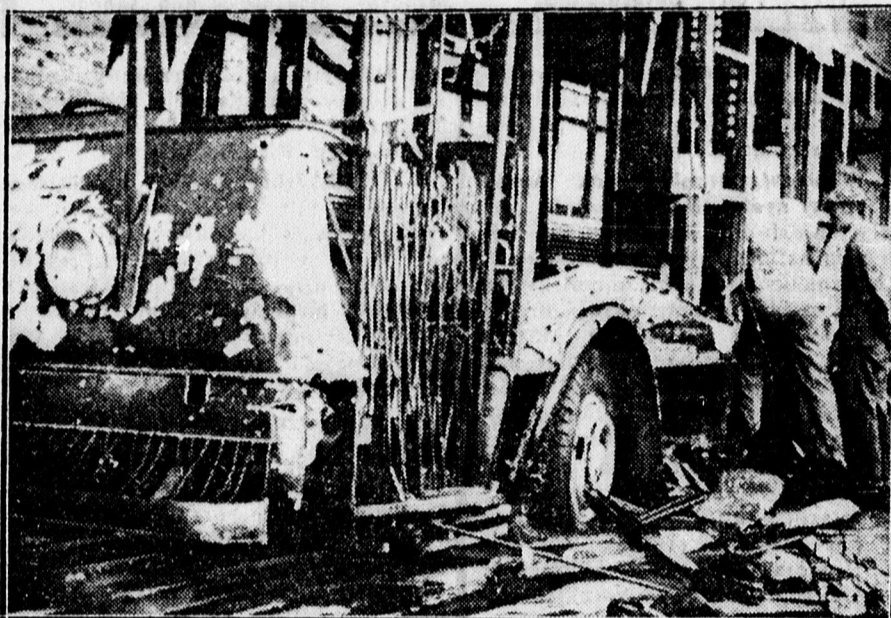
Dr. Hetegany Gyula kolozsvári román egyetemi tanár a legnagyobb elragadtatással nyilatkozik Szent-Györgyi professzor felfedezéséről s azt mondja: „A legnagyobbat adta, amit ember adhat az emberiségnek”.

A rossz üzletmenet miatt a kolozsvári kereskedők és iparosok december hónapra kérik „az önkéntes adományok” beszolgáltatását, melynek célja az lenne, hogy az új határokon bevezetetlen vánerődöket építsenek. Tisztelettel kérdezhethetnek, hogy mi esoda önkéntes adakozás az, aminek befizetési határidejét könnyöröve kérik, a rossz viszonyok miatt elhalasztását.

— Tallini lapjelentés szerint Petrovskij volt tallini szovjet-ország követet feleségével együtt Szovjetországban letartóztaták.

ANGOLBAN MINDENNAP

HALÁSZLÉ, szállkanéllküli rántott ponty.



A sanghai harcok folyamán telitalálat ért egy omnibuszt a nemzetközi negyedben. Kétfő ember meghalt, 32 súlyosan megsebesült. Képünk az omnibuszt ábrázolja a bombatalálat után.

A III. országos kovácskongresszus

Szolnokon vasárnap rendezték meg a III. Országos Kovácsgyártó, Kerékgyártó Kongresszust, melyre az ország minden részéből több mint száz községből közel kétszáz kivács- és bogárnármester sereglett össze. A kongresszuson az iparügyi minisztert dr. Gyulay Ákos miniszteri osztálytanácsos, míg a debreceni kamarát dr. Olasz Vilmos titkár képviselte.

Az üdvözlések után id. Varjassy Imre kovácsmester elnöklésével megtartott tanácskozáson ifj. Varjassy Imre ismertette a kovács- és rokonszakmák helyzetének alakulását az utolsó évben. Jólesőleg állapította meg hogy a kontárkérés és árrombolás terén jelentős javulás állott be, a közüzemek működési területének korlátozása többé-kevésbé megtörtént. — Azonban a túlzottan súlyos közterhek, a nyersanyagbeszerzés drágasága stb. mind a mai napig nem nyert megfelelő megoldást.

Dr. Gyulay Ákos miniszteri tanácsos válaszában további segítséget ígért. A nyersanyag olcsóbbá tételére konkrét lépések történtek, a magyar kovácsok megalakítandó szövetségén, valamint a testületeken keresztül olcsó kovácsmestert, vasat és iparfűt fogynak kapni s megadatták a mód arra, hogy állami közszállítókban a szakcsoportok résztvegyenek.

Délután megalakult az országos szövetség, melynek elnöke egyhangú felkiáltással ifj. Varjassy Imre, pénztárosa Pesles Gyula, ellenőrei Riesz Kálmán, Moldován János és Hüse József debreceni kovács-, kerékgyártók, titkára ifj. Buray Imre lett. Id. Varjassy Imrét a szövetség örökös díszelnökül választották meg.

— A kereskedelmi és iparkamarák felsőházi tagjai közül ez év végén megszűnik a mandátuma Nagy Antalnak, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnökének és Sesztina-Nagybáky Jenőnek, a Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara és az OMKE elnökének. A törvény értelmében még ebben az évben új felsőházi tagokat s póttagokat kell a kamaráknak választaniok. A felsőházi tagokat és póttagokat elektorok fogják megválasztani, december hó 10-én a kereskedelmi miniszteriumban, báró Kruchina Károly miniszteri osztályfőnök elnöklése alatt titkosan.

GYÁSZ ROVAT

Haty Kálmán nyug. műszaki tanácsos meghalt

kis- és nagyorosi chéffi Haty Kálmán ny. műszaki tanácsos és presbiter áldásos életének 75-ik évében meghalt. Haty Kálmán hosszú ideig állott a város szolgálatában, előbb mint mérnök, majd mint műszaki tanácsos. A vízművek létesítése terén sokat tett, ő volt a vízművek első igazgatója. Nagy szakértelemmel és kiváló buzgalommal töltötte be hivatalát. Azon buzgólkodott, hogy minél inkább fejlesztessék Debrecen vízellátását. Rendkívül szimpatikus egyéniség volt, akit általános tisztelet vett körül. Évekkel ezelőtt vonult jól megérdemelt nyugalomba. A református egyház életében is szerepet játszott, a presbiteriumnak buzgó tagja volt.

Haty Kálmán halála széles körben keltett mély részvételt mindenfelé. Temetése pénteken délután félhárom órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a Dankó-cég rendezésében. — Lakás: Péterfia ucca 14.

Ninger József nyug. MÁV főfelügyelő temetése esütörtökön három órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. Gebauer-cég rendezi.

Jakó Pál az Augusztina szanatórium főgépésze 47 éves korában elhunyt. Temetése esütörtökön délután félhárom órakor lesz a Köztemető II. A) számú ravatalozó terméből a Dankó-cég rendezésében, Gambrius-passagé.

— Felfüggesztették a Torna Szövetség autonómiáját. A Magyar Országos Torna Szövetségben hónapok óta dúló viszálykodás következménye volt a belügyminiszternek kiadott rendelkezése, amellyel felfüggesztette a szövetség autonómiáját. A belügyminiszter egyben intézkedett, hogy a szövetség munkájában ne történjék fennakadás és a MOTESZ élére az Országos Testnevelési Tanács kérésére miniszteri biztost nevezett ki, Páskándy János miniszteri tanácsos személyében. A miniszteri biztos nyomban megkezdte munkáját és igyekezni fog mielőbb rendet teremteni a Torna Szövetségében.

— Gyomór- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseknél, reggel felkeléskor egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz kortyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. — Kérdezze meg orvosát.

Svájcban az a baj, hogy sok a pénz

Genfi jelentés szerint Svájcban annyi a pénz, hogy nem tudnak vele mit csinálni. A külföldi tőke ugyanis csak Svájcba menekül, ahol a gazdasági élet nem tudja felvenni. A külföldi tőke után a svájci bankok nem fizetnek kamatot, sőt egy százalék jutalékot fizet a tőketulajdonos a banknak évenként.

Egy kis hiba miatt leugrot az emeletről az IBUSZ statisztikusa

Budapest, november 24. Burich Jenő 65 éves ny. MÁV felügyelő, az IBUSZ statisztikusa, az Akadémia ucca 10. szám alatti IBUSZ székház IV. emeletéről az udvarra vetette magát és összetört tagokkal holtan terült el. Burich az IBUSZ forgalmának statisztikai adatait állította össze és a statisztikai kidolgozásban két nappal ezelőtt valami jelentéktelen hiba csúszott be s valószínűleg ez keserítette halálra.

— Lábán Antal dr. egyetemi m. tanár, a bécsi Collégium Hungaricum nyug. igazgatója, szerdán este hosszas szenvedés után meghalt.

— Megharapta a kutya. Nagy László 34 éves lakatossegéd, Csóka ucca 18. szám alatti lakost tegnap este lakásától nem messze az uccán egy kutya megharapta. A harapás következtében Nagy László jobb kezefején több helyen kiszakadt a hús s tátongó és igen erősen vérző sérülést szenvedett. A mentők résztesítették első segélyben.

— A makói polgármestert és egy ügyvédet elítéltek párbajvétségért Szegedről jelentik: Nikelszky Jenő dr. makói polgármester és diósi Szilágyi József dr. makói ügyvéd párbajviadal vétségével vádoltan állott a törvénytörés elött. Mindkettő társadalmi kényszerrel védekezett. A párbajban az ügyvéd súlyosan megsebesült, ellenben a polgármester csak könnyebb horzsolásokat szenvedett. A bíróság mindkettőt jogerősen 2—2 napi államfogházra ítélte.

— Itélet a hódmezővásárhelyi nyilas incedens ügyben. A hódmezővásárhelyi járásbíróság tegnap foltartta annak a bűnyűnek a tárgyalását, mely Volner Sándor fakeskedő ellen, Nyéki József volt nemzeti gyűlési képviselő özvegye feljelentésére indult meg becsületsértés vétsége és súlyos testisértés miatt, mert Volner Sándor az uccán összetűzött és arcul ütötte öz. Nyéki Józsefnét, kinek fia nyilaskeresztet rajzolt a háza falára. Az orvosszakértők meghallgatása és a perbeszédok után a járásbíró kihirdette az ítéletet, melyben Volner Sándort bűnösnek mindta ki súlyos testisértés büntetésben, de azt az enyhítő szakasz alkalmazásával vétségnek minősítette és öt egyhónapi fogházra ítélte de az ítéletet 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

HIRDETmény.

Értesítem a közönséget, hogy a Tiszacsége—egyeki th. köztű törzskönyvezési műveleteinek hitelesítési eljárása folyó évi december hónapban nem 8-án, hanem 11-én fog megtörténni, délelőtt kilenc órakor, a város-háza tanácstermében. — Debrecen, 1937 november 16. — Közig. biz. mb. Polgármester.



Sporthiradó

A DEBRECENI sporthírszolgálat jelentései:

A Boeskaí-Budai 11. mérkőzést vasárnap Debrecenben Gerő vezeti. Nem nagyon örülhet neki a debreceni közönség... Sőt... A többi mérkőzések játékvezetői: Ferencváros-ETO: Juhász dr. — Hungária-Budafok: Bíró Sándor. — Újpest-Törökvis: Lehel. Kispeszt-Nemzeti: Barna. — Elektromos-Phöbus: Herzka. — Szeged-Szürketaxi: Rubint.

A keleti amatőrmérkőzések játékvezetői: Debrecen Stadion fél 12 óra DEAC-MTK: Takács, vasúti pálya fél 10 órai kezdettel Textil-FMÁV: Varga dr. — Nyiregyháza NyVSC-NyTVE: Weisz Soma. — Mátészalka MVTE-NyKISE: Rose. — Berettyóújfalú: BUSE-DVSE: dr. Lengyel, esetleg dr. Csaba. — Karcag-on K Move Báthori: Szigeti.

Szolnokon a Szolnoki MÁV-Alba Regia profimérkőzést a debreceni dr. Lengyel József vezeti, bizonyára szép sikerrel.

Keleten példásan sima forduló volt vasárnap, az elsőosztályú mérkőzésekben egyetlen kiállítás sem fordult elő. Így van ez jól, így van ez rendjén. — Mihelyt jó a játékvezető és jól vezet, fogja a mérkőzést, nincs is szükség kiállításra.

Újabb óvás híre terjed: a Báthori SE akarja megóvni az MVTE ellen 1:0 arányban elvesztett mérkőzést, mert a kapura nem volt egészen fényre készülve. Nem valami komoly óvás és nem is igen lesz eredménye, ha be is érkezik.

Megsemmisítették és újrajátszák a Szeged-Budai 11. mérkőzést, ahol a Szeged győzött 2:1-re és a Nemzeti-Phöbus mérkőzést, ahol a Nemzeti

győzött 4:3 arányban. Az elsőnél játékvezetői tévedés az ok, a másodiknál öt perccel hamarabb fújta le a játékvezető a mérkőzést. Egyik sem komoly ok, mint a Boeskaí óvásoknál, de ott nem semmisítgetnek. Ja a Boeskaí nem kedvence s a nagycapatokról volt szó.

A Boeskaí ma csütörtökön a Villany gyárral tart kétkapus edzést. A Villany gyár játékosai pontosan jelenjenek meg.

Elutasították a Boeskaí óvását a Ferencváros ellen. Az egyes bíró, Vicsenik szerint is nem történt semmi sem.

Diósgyőrben botrány volt vasárnap, a közönség megverte a DVTK ellenfele a salgótarjáni BTC játékosait, akik elsőnek Bartát, a DVSE volt játékost rúgták le. Barta esatárt játszott és ott is beigazolta, hogy nem esatár. Most sérülésével kórházban fekszik. Magyarnak elég jól ment a balszélén.

A DEAC atlétáinak téli gyakorlati órái hétfőn délután 5.30-7 óráig és csütörtökön 6.30-8 óráig tartanak meg, a DTE Magoss György tér 9. sz. alatti tornacsarnokában. Hadházy Dezső egyetemi testnevelési tanár vezetésével.



TERMÉNYTÖZSDE

Tartott a búza.

A készárúpiacra a tengerinél 20-5 filléres áremelő kiigazítás vált szükségessé. A zab alsó árhatárát 15 fillérral mérsékelték, a középminőségűt 10-15 fillérral, a többi árak változatlanok. Búza tiszavidéki 77 kg 20.10-20.65, 78 kg 20.40-20.95, 79 kg 20.65-21.15, 80 kilós 20.80-21.25. — Felsőtisztal 77 kg 20.10-20.60, 78 kg 20.40-20.90, 79 kg 20.65-21.10, 80 kg 20.80-21.10, rozs pestvidéki 18.70-18.80, rozs más

származású 18.85-19.00, sörárpa kiváló 21.00-23.00, prima 19.50-20.50, sörárpa 18.50-19.00, zab elsőrendű 16.60-16.90, középminőségű 16.50-16.90, tengeri tiszántúli ó 13.80-13.90 új 11.60-11.75, korpá 12.50-12.60, 8-as liszt 14.50-15.00 P mázsánként.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁRRA

felhajtottak 1256 darab sertést. Előző napi maradvány 150 darab, a vásár irányzata változatlan. Árak: I. utadalmi zsírsertés, páronként 340 kilón felül 109-110, I. szedett 104-106, silány 95-98, angol sonkasertés I. 109 II. 100-105, exportzsír márkázott 164 fillér kilónként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 19.20-19.60 pengő, rozs 16.80-17.50, árpa 15.50-16.00, zab 15.00-15.50, őszmestengeri 12.00-12.40, újszemés tengeri 10.00-10.20, lucerna 5.20-6.80, széna 4.50-5.50, here 6.00-6.20, szalma 2.00-2.50, kukorica 2.40-2.50, takarmányrépa 1.80-2.00, fehér tők 2.20-3.00, tökmag 22.50-23.00 napraforgómag 17.20-17.50, lenese takarmány 5.30-5.50.

49.852/1937 VI. szám. Debrecen sz. kir. város polgármesterétől.

HIRDETMÉNY.

A napraforgómagot termelők figyelmébe.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr leírata alapján közlöm az érdekeltekkel, hogy a haltszír fokozódó behozatalának ellensúlyozása, valamint a haltszír helyett hazai napraforgómagból előállított napraforgó olaj használatának biztosítása szükségessé teszi, hogy egyéb intézkedések mellett a napraforgómag és olaj kivitele tilalmazzassék.

Hogy a gazdaközönség számára ezen tilalom ellenére is kielégítő napraforgómag ár legyen biztosítható, a ter-

melő gazdák képviseletében az Ipari Növénytermelési Bizottság, másrészt az érdekeltektől hazai növényolajgyárak között megállapodás létesült, melynek értelmében az 1937 évi termésű napraforgómag novemberben 20, decemberben 21 és január elsejétől kezdődőleg 22 pengőért fog métermázsánként budapesti paritásában a növényolajgyárak által átvétetni.

Ezenkívül megállapodás létesült az érdekeltektől olajgyári érdekeltség és a Futura Rt. között is, amelynek alapján a napraforgómag és olaj forgalmának mindennemű korlátozása nélkül — a Futura Rt. az 1937 évi termésű napraforgómagra nézve állomási átvételi árakat hírdet és helyi szervei útján minden felkínált napraforgómag készletet felvásárol.

A budapesti paritásában számított átvételi árakból csak az átvételt helyi vasutállomása és a Budapest közötti tényleges vasúti fuvardíj, valamint mindennemű összköltség megtérítése címén métermázsánként 1 pengő fölül lehet.

Polgármester.

HIRDETMÉNY.

A lótarló gazdaközönség figyelmébe.

A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekeltektől álló lótarló közönséget, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter úr vonatkozó rendeletei alapján folyó év őszén megtartott lóvizsgálatokon kívül, folyó év december hó harmadikán, pénteken délelőtt 3-12 óra között a szarvasmarhavásártér bejáratánál pótlóvizsgálat lesz tartva. A pótlóvizsgálat tartásával módot kíván nyújtani a hatóság, hogy lovaikat vizsgálatra azok is elővezethessék, akik ezt a kitűzött rendes vizsgálatok idején elmulasztották. Figyelmezteti azonban a hatóság a lótulajdonosokat, hogy akik lovaikat erre a pótlóvizsgálatra sem vezetik elő, ellenük a kihágási eljárást folyamathoz fogja tenni. — Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatóság.

SZABADI ADÁM

REGÉNY

PARTA: SZALACSY RÁCS IMRE

21

A százados után hosszú sorban jöttek az oktató tisztek.

Sárosan, porosan, fáradtan, mint a fiúk.

A menetoszlop szélén hetykén, legényesen fepkedett Balogh százados úr, akin nem látszott a félnapos gyakorlat egy szemernyit se. Most is fáradhatatlanul harsogta:

— Bal, jobb, egy, kettő...

Az oszlop végén baktatót pej lován a kürtös, ordonánc és minden más egy személyben.

A százados megállította lovát a főépület előtt és díszmenetet vezényelt.

Kner hadnagy úr állott az élre és nagyot akaró hangon inkább ordította, mint kiáltotta:

— Díszmenet jobbraa!...

— Vissza az egész, — harsogta a százados és táncoltatni kezdte a helyzetet szemlélő mást élvező vén remondát.

Husszor egymás után kergette vissza Barna százados a díszmenetet, míg végül azt mondta:

— Elvonulni, úgy se lesz itt ma elfogadható díszmenet!... — sarkantyut adott lovának, a kürtös utána kocogott pejkójával és Kner hadnagy úr kiadta a parancsot:

— Oszolj!...

Szabadi Adám jelentkezett a szolgálatvezető törzsrőmesternél, mindenható Balogh százados úrnál, aki olyan hangon, hogy a szemközti csendőrszkolában is hallhatták, kérlelte:

— Honnan jött az önkéntes?...

— Désről!...

— Hm, hát a »nyustyu regimenttől« — mustrálta végig gyanakodó szemmel Balogh

az önkéntest, majd mintha nem is Adámról volna szó, harmadik személyben kérdezte:

— És miért késett az önkéntes?...

— Nem tudtam előbb jönni, meg aztán nem is küldtek?...

— Nem, hát jegyezze meg magának az önkéntes, hogy ez nem kifogás, majd megtanítja a százados úr az önkéntest rendre; reggel kihallgatásra jön... Most pedig beosztom az első század, első szakasz negyedik raj... Lakása a 15-ös szoba...

— Szeretnék kint lakni a városban...

— Csak szeretne! Kérni, kérheti a százados úrtól, de nem hiszem, hogy meg is kapja. Lelépni! — bocsátotta el Balogh törzsrőmester felsőséges pőzzal Szabadi Adámot.

A 15-ös számú szobában Szabadi Adám jelentkezéseiig hárman laktak. Ő lett az új fiú, a negyedik.

Az egyik szobatárs verseci szerb fiú volt a hetes hónapoktól, míg a lugosi nyolcasoktól román fiút kapott az iskola. A harmadik társ debreceni prepa volt, a hármás hónapoktól.

Szabadi Adámot hüvösen, kimérten fogadták, mivel »extra« ruhája után semmi jót se néztek ki belőle. Fázósan, zárkózottan fogtak kezét, bemutatkoztak és sürgősen munkáik után néztek. Egyvert tisztogattak, bakkancsot fényesítetttek. Csupán a debreceni prepa kérdezte meg jellegzetes kiejtéssel:

— Hunnen jöttél?

— Désről!

— Hát a meg hun van?

— Bent, Erdélyben! — ámult Szabadi Adám a fiú járatlanságán.

— Tudom, csak úgy megkérdeztem. Hanem itt hüdös világ van ám, pártás. Cefet egy világ. Lenyuzzák az ember bőrét. Debát katona sor, egyez meg a fene, majd csak kibírjuk, nem igaz? — verte egy sáros kefével a bakancsát a prepa.

A két idegen mélyen hallgatott. Úgy viselkedtek, mint akik nem is értik, hogy mit beszélnek a magyar társak.

— Itt eszel? — kérdezte később a szerb.

— Ma még igen!...

— Hm, hát azután kint kosztos leszel?

— Remélem, sikerül megkapni az engedélyt...

— Hát persze, hogy megadják, de annyi itt a laktanyafogság, hogy se vége, se hossza. Nem érdemes kint lakni, mert csaknem mindig tele vagyunk fogsággal! — és olyan eudarul elkáromkodta magát a leendő tanító úr, hogy Szabadi Adámna minden haja szála az ég felé emelkedett.

— Hát miért zárnak be bennünket?...

— Mert a légy jobbról repül és nem balról. Mert úgy tetszik a százados úrnak, a főhadnagy úrnak, a hadnagy úrnak, sőt még Balogh törzsrőmester úrnak is. Ma két hete hogy idejöttem, de még nem láttam a várost! — és most ismét elkáromkodta magát a prepa, de olyan átmenet és minden felindultság nélkül, mintha csupán azt mondta volna:

— Meglehetősen jó idő van odakint...

A káromkodás kedvéért, a káromkodás művészetéért magáért szakadt belőle a szívtok, átok és fertelmes szó.

A román fiú kiment, majd utána kullógott a szerb is.

A prepa utánuk intett és azt mondta:

— Örülök, hogy te kerültél ide. Ezek egyetlen szót se szólnak egész nap. Már majd megvesztem a némaságuk miatt. Szörnyű két »manus«. Nem értem, hogy mi az anyjuk keserves kínja miatt hozzák ide kö-zénk őket, mikor szeretnének megenni bennünket. Szinte döfnek, mikor rám néznek: Ha negyediknek is ilyen szerzet került volna a szobába, bizony Isten megszőknél...

Lent az udvaron felharsant a kürtészó. Az ajtó megnyílt és az ügyeltes önkéntes be-üvöltötte:

— Csajkára!

Ezt az egyetlen szót civil ember, ha kerébe török, akkor se tudja úgy kimondani, mint a katona.

— Gyere, testvér, — kapta a debreceni prepa a csajkáját, — elsők leszünk, ha szöfünk!...

Adám fogta a csajkát és ment a többi után.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekből is beküldhető. Kiadóhivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtudhatók. Jelíges hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít.

Dr. NOSEDA
Lanolin szappan
1 drb. 20 fillér
a FISCHER Boltban
Teleki u. 73.

Alkalmazást nyer férfi

Gazdaságba, ösztönítványokkal kisebb családdal, megbízható éves munkást felvezet. Szőlőhöz, gyümölcsöshöz értés előny. — Cím a kiadóhivatalban. 408

Ügyes fiú, zömets csengősnek azonnal felvétetik, Vencz uca 45. sz. 418

Tanulót felveszek, Szent Anna uca 39., fűszerüzlet. 411

Üzletszerzőket előnyös javadalmazással felveszünk. Kezdőt betanítunk. Duna Biztosító. Szent Anna u. 1. szám. 409

Gyermekszertő jobb lány azonnal, vagy elsejére felvétetik, Széchenyi uca 44. 1. ajtó. 412

Alkalmazást nyer nő

Egy gyakorlott asszisztens kisasszonyt felvesz Öry hentesüzlet. Jelentkezés: délután 4 óráig. Simonffy uca 2. 429

Keresek elsejére kisleányomhoz délutánra német nőt. — Breuerné, Bádógos uca 2. szám. 427

Ügyes kézi- és kifizetőlány, férfi szabósághoz felvétetik, Rákosi Jenő uca 5. sz. Gönczy. 422

Négyéves kisleányomhoz német kisasszonyt, bentlakó, esetleg bejáró felvétetik, Fischer, Teleki uca 73. 417

Kozmetikába, jömegjelenésű tanuló lányt felveszek. Nusi kozmetika Hatvan uca 21. szám. 407

Alkalmazást keres nő

Jobb megjelenésű feány, úrinő, vagy gyermek mellé ajánkozik, vidékre is megy. Címe: Geréby telep Komáromi uca 14. sz. 366

Fiatalasszony, bármilyen üzletbe bizalmi állást, óvadékkal elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 420

Jobb nő, kaucióval állást keres, elmenne gazdaságnak vidékre is. Cím a kiadóhivatalban. 410

Ajánlat

Varrógép, kerékpár, vétel, eladás, csere, kölcsönzés, javítások. Varrógéprezések. Használt varrógépek is kaphatók. Eisenberger, Csapó uca 101. 1533 12. 5.

Tükrök előszoba, fürdőszoba, varró szalonokba, hibás tükrök ujja öntése, üvegesítés, üvegezés Sipkovits, Nagyváradi u. 15. sz. (Telefon: 22 96) 866 v

1 pár strapa férfi zokni P -38
Benyáts-Aruház

Varrógépet kerékpárt veszek, eladok, kölcsönzők, alkatrészek kaphatók, javítások jótállással. — Eisenberger, Csapó u. 101. szám. 120. 12. 5.

Koresolyához pulóvert, kosztümöt költessen, régít alakítsa Kálmán-nál, Piac uca 89. szám. 83 +

Agysodronyok, vaságyak, mosdók, ruhafogások, gyermekágyak, kályhahűtők, s lábtörők. Ottónál, Rákóczi u. 13. 1588 12. 6.

Fáy-arekrémes tégelyeket visszavesz Grósz Nagy Ferenc, Aranyegyszarvú gyógy szertára, (Szinház mellett). 199 11. 30.

Gyári maradványokban a legszebb újdonságok csoda olcsón, dr Révész-nél Piac uca 42. (Pannonia udvarban). 55+

Koresolya 2 pengőtől villanykörtesere, gramofonlemez nagy választékban Vagyonmentő, Hunyadi uca 18. 160+

Hőcipőt sárcipőt, tökéletesen javít Orbán gumíüzem. Piac uca 7., udvarban. 65+

Bármilyen órát jótállással javítok. Új órák olcsón kaphatók. Borbély Gyula, — Kossuth uca 4. 115+

Arcráncképződés megakadályozására vizlágító, túlszírozott szappan, kitűnően felszívódó, ártalmatlan lanolinkrém, Földesnél, (Vigmozi bejárat).

Kereslet

Kisebb bérházat keresek megvételre. Ajánlatokat „Bérház” jelígre a kiadóba kérek. 157 v

Vadász urak figyelmébe. Minden nemű és mennyiségű frissen lőtt vadat a legmagasabb napi áron vásárol Varga Gáborné vadkereskedő. Délelőtt Simonffy uca 1. sz. sátor délután Árpád tér 4. sz. 365 11. 28.

Elismiszer ital

Dióbél 2.40 mogyoróbél 3 pengő, s szép mazsola 1.60 P. — Délgyümölcsészernak. Piac uca 7. 1883 4. 12

Ujlétai fajborok Tóby pincészet ajánlja és újborait, természetesen, úgy ahogy Isten megadta, hordóból kimerve. Kadar 44 fillértől. Árpád tér 5. 386

Padlások lomtalanítása

közben talált felesleges holmiját hirdesse meg az

Apróhirdetések

között. Minden holmijára vevőt talál.

PIACI ÁRAK

ELŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka k. kg 0.90—1.00	Kacsa k. kg 1.00—1.20
Liba s. drb 4.50—6.00	Tyúk párja 3.80—5.60
Liba k. kg 1.10—1.25	Jérce párja 3.00—3.60
Kacs as. drb 1.60—2.00	Csirke párja 0.90—2.80
Kaplan és eszírke kilója 0.90—1.00	Tojás drb 0.10—0.12
	Tojás kilója 1.80—2.00

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Konyhakertészeti Alma kilója 0.60—0.96	Birsalma kg 0.80—1.00
Apró alma 0.32—0.46	Szőlő kilója 0.56—0.65
Körte kilója 0.65—0.80	Dió kilója 0.60—0.70
	Citrom drb 0.07—0.12

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma kilója 0.14—0.16	Petrezselyem sárgarépa csomója 0.08—0.10
Fokhagyma 0.40—0.60	Bab, száraz kg 0.24—0.28
Burgonya rózsa kilója 0.07—0.08	Retek drb 0.02—0.03
vegyes kilója 0.04—0.06	Czékla kilója .05—0.08
Fejeskáposzta darabja 0.14—0.22	Zeller drb 0.02—0.03
	Spenót és sóska esom. 0.03—0.05
Kelkáposzta 0.05—0.12	Saláta feje 0.04—0.06
Savanyúkáposzta kilója 0.26—0.30	Zölchagyma 0.05—0.06
Karfiol drb 0.15—0.40	Gomba esom 0.08—0.12
Kalarábé drb 0.02—0.05	Tök darabja 0.30—0.50

Vérszegényeknek gyomorbetegeknek legjobb gyógyszer Tokaji asszu asztali bor 70 fillér, Vár uca 2. 1572 12. 5.

Teljes ellátás

Kellemes lakás finom koszt a Hungária penzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József út 59. sz. telefon: 23—39. szám. 949 10. 1.

Tüzelő anyagok

Prima borsodi szén 2.60 P. — Grünfeldnél, Hatvan u. 21. szám. Telefon: 29-82. 1448 12. 3.

2.50 pengő szagmentes állami szén, házhoz szállítva, — Östreichernél, Mester uca 40. 166 12. 12.

Akác tűzifa és szerszámfa, prima minőségű, házhoz szállítva legolcsóbban. Köztisztviselőknek maximális árból 5 százalékos engedmény. Mezőgazdasági és Ipari KFR tűzifa telepe, Pesti uca 2. 428

Autó, motor kerékpár

Chevrolet teherautó széjjel szedve darabonként eladó. Bónis, Hatvan u. 31. 1927 12 14

Kiadó lakás egyszobás

Kiadó szoba, konyha, spájz, s fűskamara, december elsejére, Barna uca 12. 423

Szoba, konyha, spájzos lakás kiadó. Kishegyesi út 12. 416

Kiadó lakás kétszobás

Kétszobás, konyhas lakás, mellék-helyiségekkel, decemberre kiadó. Arany János uca 6. 425

Lakást keres

Négyoszobás lakást, komfortost, keresek, május elsejére. Ajánlatot „Négyoszobás” jelígre a kiadóba kérek. 158 v

Butorozott szoba

Különbejárátú butorozott szoba, két személynek, fürdőszoba használatl azonnal kiadó. József kir. herceg uca 14. 426

Butorozott ucai szoba belvárosban ellátással azonnal kiadó Domb uca 14. 421

Különbejárátú ucai butorozott szoba kiadó. Batthyány uca 1. szám. 414

Eiveszett

Vizslakutya, fehér, sárgafoltos, vasárnap eltévedt. Megtaláló jutalmat kap: Bethlen uca 72. 404

Vegyes

Grafológusnő mult, jelen, jövőről felvilágosít. Fogad: Széchenyi uca 43. sz. 388

Ingóság eladás

Perzsabunda használt állapotban, olcsón eladó. Megtekinthető délelőttöként, Péterfia uca 39. 413

Hitelbanki bontásból Piac uca 45. sz. vasgerendák, műkö és terméskő lépcsők, rózsaszínű terméskövek, vasajtók, ablakok, vízvezetékcsövek, nagy és kis kapuk, portálok, detektív rácsok, bontásból nagyon olcsón. 359 12 21

Eladó női báránybunda, férfi ruha, télikabát, kisebb alkara. Árpád tér 46. 415

A helybéli dohánybevéltő hivatal telepén igen jó ócska faszindely és tetőlécek vannak eladók. Értekezni lehet a helyszínen Balogh és Tóth vállalkozóknál. 406

Gazdasági termények

Gyökerez szőlővessző érkezett. — Erzsébet királyné, Alfuz Ali, szőlőkertek királynéja 10 fillér, csabagyöngye, sasza, Matyász 6 fillér, Hatvan u. 32. szám. 405

Eladó házhely

Közműves villatelkek, 25 éves adókedvezményel, Simonyi út mentén villamos megállóhoz közel, rendkívül előnyös ár- és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsön átvállalásával eladók. Felvilágosítást ad: délután 5—7 óráig dr Csányi Farkas Attila ügyvéd Werbőczy uca 12. 1575 v

Földbérlet

Kiadó 5 és fél hold föld, a város alatt, azonnalra is. Ugyanott eladó csutka, takarmányrépa. Értekezni lehet Vámospércsi út 13. kocsmán. 384

Eladó állatok

130 kilós fiatal zsírmalac eladó. Köntaskert, Tőhötöm u. 24. szám. (A)

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF Tiszántúli. Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.